

Raport Nr. 49019-MD

MOLDOVA: Consecințele catorva șocuri asupra consumului și sărăciei

17 septembrie 2009

**Unitatea Sectorul de Dezvoltare Umană
Unitatea de țară Ucraina, Belarus și Moldova
Regiunea Europa și Asia Centrală**

Document al Băncii Mondiale

ECHIVALENTELE VALUTARE
(Rata de schimb din 9 septembrie 2009)

Unitatea valutară = Leul moldovenesc
US\$ 1. = MDL 11.235
Euro 1 = MDL 16.370
US\$ 1 = SDR 0.6353

AN FISCAL

1 ianuarie – 31 decembrie

ABREVIERI ȘI ACRONIME

BBC	British Broadcasting Company
EAC	Regiunea Europa și Asia Centrală
DDUEA	Departamentul Dezvoltare Umană pentru EAC
RSMEEA	Unitatea pentru Reducerea Sărăciei și Management Economic pentru EAC
CE	Comunitatea Europeană
SBGC	Sondajul Bugetelor Gospodăriilor Casnice
GC	Gospodării Casnice
ILO	Organizația Internațională a Muncii
IOM	Organizația Internațională pentru Migrație
MDL	Leul moldovenesc
MET	Ministerul Economiei și Comerțului
BNS	Biroul Național de Statistică
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
UNICEF	Fondul Națiunilor Unite pentru Copii

Vice Președinte:	Philippe Le Houerou
Director de țară:	Martin Raiser
Director sectorial:	Tamar Manuelyan Atinc
Manager sectorial:	Jesko Hentschel
Liderul echipei tactice:	Menahem Prywes

MOLDOVA: ACTUALIZARE PRIVIND SĂRĂCIA

CONȚINUT

MULȚUMIRI	vi
Sumar Executiv	vii
SECȚIUNEA I: PREMISE – DISTRIBUȚIA CONSUMULUI ȘI A SĂRĂCIEI	1
SECȚIUNEA II: FLUCTUAȚIA REMITENȚELOR	6
SECȚIUNEA III: FLUCTUAȚIA PREȚURILOR LA RESURSELE ENERTICE	215
SECȚIUNEA IV: SĂRĂCIA COPIILOR ȘI ABSENȚA PĂRINȚILOR.....	151

LISTA CASETELOR

Caseta I.1	Estimarea ratei sărăciei pe baza Sondajului Bugetelor Gospodăriilor Casnice (SBGC).....	1
Caseta II.1	Date despre remitențe	7
Caseta II.2	Definiția unui „migrant” în SBGC	7
Caseta III.1	Date despre resursele energetice din SBGC.....	17

LISTA FIGURELOR

Figura I.1	Rata de creștere a PIB și a ratei sărăciei 1997 - 2007	2
Figura I.2	Distribuirea celor săraci și a populației după tipul localității, 2007	3
Figura I.3	Distribuirea GC sărace și a tuturor GC după genul capului GC în 2007	3
Figura I.4	Distribuirea celor săraci și a populației după grupurile de vârstă, 2007	4
Figura I.5	Distribuirea celor săraci și a populației după numărul de copii per gospodărie casnică în 2007	4
Figura I.6	Ratele sărăciei după numărul de copii per gospodărie casnică în 2007.....	5
Figura I.7	Distribuirea celor săraci și a populației după nivelul studiilor capului gospodăriei casnice în 2007.....	5
Figura I.8	Ratele sărăciei după nivelul studiilor capului gospodăriei casnice în 2007.....	5
Figura II.1	Remitențe în raport cu PIB în Europa de est și Asia Centrală, 2008	7
Figura II.2	Transferurile de bani de peste hotare ale persoanelor fizice	8
Figura II.3	Cota remitențelor totale primite după tipul de localitate, 2007	9
Figura II.4	Distribuirea non-migranților și migranților după nivelul de studii , 2007	10
Figura II.5	Proporția estimată a migranților din fiecare chintilă de cheltuieli de consum .	10
Figura II.6	Cota remitențelor totale primite de fiecare chintila de consum, 2007.....	10
Figura II.7	Impactul estimat al remitențelor asupra distribuirii consumului real per adult-echivalent, 2007.....	12
Figura III.1	Prețurile pentru gaz natural	15
Figura III.2	Cota cheltuielilor pentru resurse energetice în cheltuielile de consum, pe chintile, în 2007	16

Figura III.3	Modificarea cheltuielilor reale de consum pe chintile de consum în rezultatul majorării de 50 procente a prețurilor pentru resursele energetice	19
Figura IV.1	Starea civilă a mamei când tatăl este absent din GC și nu este migrant.....	22
Figura IV.2	Migrarea părinților și ratele sărăciei copiilor, 2007	22
Figura IV.3	Ratele medii ale sărăciei ale GC cu copii cu vârsta între 0 și 17, după prezența părinților, 2007	23
Figura IV.4	Indicatorii bunăstării copiilor cu vârsta cuprinsă între 0 și 17 ani: Ambii părinți în GC în comparație cu categoriile în care cel puțin un părinte este peste hotare	27
Figura IV.5	Indicatorii bunăstării copiilor cu vârsta cuprinsă între 0 și 17 ani: Ambii părinți în GC în comparație cu categoriile în care cel puțin un părinte este absent din alt motiv decât migrația, 2007.....	27

LISTA TABELELOR

Tabelul I.1	Moldova-ratele sărăciei în anii 2006-2007.....	2
Tabelul II.1	Estimările Băncii Mondiale pentru scenariul de bază ale ratelor de creștere a fluxurilor de remitențe către țările în curs de dezvoltare după regiuni	6
Tabelul II.2	Remitențele primite de gospodăriile casnice cu și fără migranți, 2007.....	9
Tabelul II.3	Contribuția estimată a remitențelor la reducerea ratelor sărăciei în condițiile presupunerilor alternative privind rata consumului remitențelor	11
Tabelul II.4	Impactul direct cumulativ estimat al reducerii remitențelor asupra ratelor sărăciei.....	12
Tabelul II.5	Ratele sărăciei în scenarii alternative ale șocului remitențelor migranților	13
Tabelul II.6	Schimbarea ratelor sărăciei în scenarii alternative ale șocului remitențelor migranților	13
Tabelul III.1	Cotele cheltuielilor pentru resursele energetice după tip, în 2007	16
Tabelul III.2	Simularea schimbării ratei sărăciei în comparație cu rata actuală din 2007 drept răspuns la schimbările selectate ale prețurilor pentru resurse energetice.....	18
Tabelul III.3	Analiza schimbărilor cumulative ale ratelor sărăciei regionale ca reacție la schimbările selectate ale prețurilor pentru resursele energetice	18
Tabelul III.4	Analiza schimbărilor cumulative ale ratelor sărăciei după gen ca reacție la schimbările selectate ale prețurilor pentru resursele energetice.....	19
Tabelul III.5	Costurile simulate de compensare a consecințelor asupra consumului ale majorării prețurilor pentru resursele energetice pentru populația săracă	20
Tabelul IV.1	Distribuirea copiilor cu vârsta între 0 și 17 ani după prezența părinților în gospodăria casnică din care fac parte, 2007	21
Tabelul IV.2	Contribuția estimată a remitențelor la reducerea ratelor sărăciei copiilor cu vârsta între 0 și 17 ani, 2007.....	24
Tabelul IV.3	Efectele marginale estimate bazate pe regresia Probit a probabilității sărăciei pentru copiii cu vârsta între 0 și 17 ani	25

TABELELE DIN ANEXĂ

Tabelul 1 din anexa 1	Profilul migranților după vârstă, gen, amplasare și studii, 2007.....	29
-----------------------	---	----

Tabelul 2 din anexa 1	Distribuirea persoanelor care fac parte din gospodăriile casnice cu sau fără un migrant și care primesc sau nu primesc remitențe, 2007.....	29
Tabelul 3 din anexa 1	Primirea remitențelor după tipul de localitate, 2007.....	30
Tabelul 4 din anexa 1	Distribuirea remitențelor pe chintile de consum ale gospodăriilor casnice, 2007.....	30
Tabelul 5 din anexa 1	Distribuirea copiilor cu vârsta între 0 și 6 ani, primirea remitențelor de gospodăriile casnice din care fac parte, și ratele sărăciei, după prezența părinților, 2007.....	31
Tabelul 6 din anexa 1	Distribuirea copiilor cu vârsta între 0 și 17 ani, primirea remitențelor de gospodăriile casnice din care fac parte, și ratele sărăciei, după prezența părinților, 2007.....	31
Tabelul 7 din anexa 1	Indicatorii bunăstării copiilor cu vârsta între 0 și 17 ani după prezența părinților în gospodăria casnică din care fac parte, 2007....	32
Tabelul 8 din anexa 1	Date statistice despre cheltuielile gospodăriilor casnice pentru resursele energetice.....	33
Tabelul 9 din anexa 1	Simularea devierii ratei naționale a sărăciei la schimbarea de 10 procente a prețurilor la sursele energetice....	35
Tabelul 10 din anexa 1	Simularea schimbărilor cumulative ale cheltuielilor medii reale generate de schimbările selectate ale prețurilor la resurse energetice....	35
Anexa II:	Metodologia de simulare a fluctuațiilor remitențelor...	37
Anexa III:	Metodologia de simulare a fluctuațiilor prețurilor la resursele energetice...	39
Bibliografie.....		41

MULȚUMIRI

Prezentul studiu a fost scris de Menahem Prywes (Economist principal) și Rodica Cnobloch (Economist și Statistician) de la Departamentul Dezvoltare Umană pentru Regiunea Europa de Est și Asia Centrală al Băncii Mondiale. Dl. Iaroslav Baclajanschi (Economist, ECSPE) a avut o contribuție substanțială la subiectul migrației.

Noi le mulțumim Sudharshan Canagarajah (Economist principal, ECSPE), Lawrence Bouton și Erwin Tiongson (Economisti principali, ECSPE), Lovita Ramguttee (Vice Reprezentant permanent, PNUD), Elena Laur (UNICEF), Ghenadie Cretu (Economist, OIM), și Toman Omar Mahmoud (Kiel Institute for the World Economy (Institutul Kiel pentru Economia Mondială)) pentru comentariile lor perspicace. Noi le mulțumim Annei Goodman (Asistent Programe, DDUEA), Doinei Cebotari (Consultant), și Rekha Menon (Coordonator de sector de țară, DDUEA) pentru ajutorul lor la revizuirea documentului.

Noi le mulțumim lui Gordon Betcherman (fost Manager de sector, DDUEA) pentru îndrumarea dată pe parcursul tuturor etapelor de lucru asupra documentului. Și noi le mulțumim lui Martin Raiser (Director de țară pentru Moldova) și Melanie Marlett (Manager de țară pentru Moldova) pentru îndrumarea și sfaturile lor.

La fel de important este să mulțumim conducerii și personalului Biroului Național de Statistică pentru efortul considerabil și profesionalism la efectuarea Sondajului Bugetelor Gospodăriilor Casnice și pentru cooperarea lor.

SUMAR EXECUTIV

Distribuirea consumului în Republica Moldova presupune că schimbările din remitențele de peste hotare, a migrației și prețurilor la energie ar putea influența consumul și ratele sărăciei în moduri neașteptate și chiar ilogice. Grupurile de populație cu o situație relativ bună, și nu cele sărace, beneficiază cel mai mult de transferurile bănești de peste hotare și au cel mai mult de pierdut din cauza reducerii lor. Povara șocului legat de prețurile la resursele energetice este distribuită în întreaga economie, deși cei săraci sunt afectați cel mai mult deoarece ei consumă mai multă energie în raport cu consumul lor. Consumul grupurilor relativ înstărite este legat direct de prețurile la gazul natural, în timp ce consumul grupurilor sărace este legat mai direct de prețurile la lemnul de foc. Și, sărăcia copiilor este cel mai strâns legată de dizolvarea familiilor și nu de însăși migrație.

Migrații provin disproporționat din gospodării casnice relativ înstărite, și aceasta este adevărat chiar după ajustarea la venitul provenit din remitențe. Aceasta arată cine are de câștigat și de pierdut din variațiile în fluxul de remitențe.

Remitențele migraților erau forța motrice în spatele extinderii economice care a urmat după criza din 1998-99: din ele s-a finanțat cea mai mare parte din locuințe, studii și consum. În prezent, remitențele în USD către Moldova s-au redus brusc. Moldova ar putea fi vulnerabilă față de descreșterea continuă a remitențelor, deoarece peste 60 procente din migrații din Moldova sunt lucrători pe termen scurt – mulți din care pleacă în Rusia pentru sezonul de construcții din perioada caldă a anului. Și mulți din ei ar putea să nu fi plecat în acest an deoarece criza financiară internațională a oprit prosperarea sectorului de construcții din Rusia.

Din punct de vedere contabil, în anul 2007, remitențele au redus rata națională a sărăciei cu circa 2 puncte procentuale (în comparație cu situația ipotetică când nu ar fi existat remitențe). Și, remitențele au redus rata sărăciei a gospodăriilor casnice cu cel puțin un membru peste hotare cu aproape 9 puncte procentuale. O simplă modelare sugerează că o micșorare de 50% a remitențelor, alte variabile rămânând constante, ar majora rata sărăciei cu 1.2 puncte procentuale. Acest impact relativ modest al unei reduceri mari a remitențelor asupra sărăciei poate fi explicat prin cota mică a remitențelor primite de grupurile aproape de sărăcie.

Provocarea pentru politici este de a atenua acest șoc pentru grupurile sărace și cele aproape de sărăcie. Politicile de răspuns, în primul rând, vor menține programul de asistență socială cu beneficiari definiți, în pofida descreșterii veniturilor. În al doilea rând, lucrările publice ar putea absorbi forța de muncă calificată din construcții, în timp ce un program pentru tineret ar putea mobiliza și investi în tinerii fără locuri de muncă.

O creștere a prețurilor la sursele energetice reduce pe larg consumul real al populației Moldovei din cauza distribuirii vaste a consumului surselor de energie.

O simulare statistică simplă sugerează că o creștere de 10 procente a prețurilor pentru toate tipurile de energie majorează direct rata sărăciei cu circa 0.8 puncte procentuale. Chintilele de mijloc și de sus (grupuri de 20 procente) de consum tind să cheltuiască pentru gaz natural și

încălzire centralizată, și deci, sunt cel mai direct împovărate de o creștere a prețului de import al gazului natural din Rusia.

O creștere generală a prețurilor pentru energie duce la o descreștere relativ gravă a consumului real al gospodăriilor casnice sărace. Aceasta reflectă cota relativ mare a resurselor energetice în cheltuielile de consum. Grupurile sărace cheltuiesc sume relativ mari pe lemne de foc și electricitate, și prin urmare, sunt cel mai direct afectate de prețurile la aceste resurse energetice. Impactul prețului la energie este puțin mai mare în spațiul rural și în nord, care sunt regiuni relativ sărace, și în rândul femeilor și a persoanelor cu vârsta de 55 și mai mulți ani.

Costul anual total al transferurilor pentru a compensa consecințele directe asupra celor săraci a unei creșteri de 10 procente a prețurilor la resursele energetice ar fi de circa 14 milioane USD, în timp ce costul de compensare a unei creșteri de 50 procente a prețurilor la resursele energetice ar fi de 71 milioane USD – presupunând că transferurile sunt perfect direcționate spre beneficiari. Cea mai eficientă metodă de a transfera fondurile este prin noul program de asistență socială cu beneficiari definiți al Ministerului Protecției Sociale, Familiei și Copilului.

Sărăcia copiilor este asociată cu absența părinților din cauza deceselor și divorțurilor și mai puțin cu absența părinților cauzată de migrație.

Câteva studii raportează asupra consecințelor negative ale migrației părinților asupra bunăstării copiilor din Moldova. Acest studiu prezintă dovezi ale acestor legături pe baza analizei Sondajului Bugetelor Gospodăriilor Casnice (SBGC) pentru anul 2007. Copiii migranților, în medie, înregistrează rate ale sărăciei mai mici decât copiii din gospodăriile casnice unde ambii părinți sunt prezenți. Pe lângă aceasta, analiza SBGC nu indică o legătură între migrarea părinților și sărăcia copiilor din punct de vedere al serviciilor medicale, accesului la produse alimentare sau studii. Aceasta se întâmplă parțial pentru că migranții provin din gospodăriile casnice mai înstărite.

Ipoteza acestui studiu este că sărăcia copiilor este legată mai strâns de dizolvarea familiei decât de migrarea părinților. Principalul indiciu este că ratele sărăciei copiilor ajunge la 35 procente când tatăl nu este prezent în gospodăria casnică din alt motiv decât migrația, dar mama este prezentă în gospodăria casnică – o categorie care reprezintă aproape 12 procente din copiii din Moldova. Analiza econometrică a depistat o relație puternică și pozitivă între copiii care fac parte din această categorie și sărăcia copiilor. Pe lângă aceasta, dizolvarea familiei pare a fi legată de neîncadrarea în școală, sănătatea șubredă a copiilor, și dificultatea de a obține suficiente produse alimentare.

Cu toate acestea, migrația, remitențele și sărăcia copiilor sunt probabil determinate endogen. Aceasta înseamnă că nu este posibil să se facă deduceri cauzale despre legăturile între migrațiune și sărăcia copiilor. Endogeneitatea de asemenea face complicată estimarea econometrică.

Concluzia este de a îndemna cercetarea dinamicii solidarității familiare și dizolvării familiei în Moldova, deoarece aceasta ar putea sugera intervențiile pentru reducerea sărăciei copiilor. Pentru a aprofunda cunoașterea sărăciei copiilor, ar fi util să se colecteze datele necesare pentru a

formula indicatori de rezultate mai buni pentru copiii cu părinți absenți, de exemplu, legați de frecventarea școlii, rezultatele școlare și nutriție.

SECȚIUNEA I: PREMISE – DISTRIBUȚIA CONSUMULUI ȘI A SĂRĂCIEI

Structura cheltuielilor de consum influențează rezultatele produse de șocurile economice. Această secțiune descrie principalele caracteristici ale consumului și ale sărăciei în Moldova în anul 2007. Acesta este jalonul pentru comparație pentru simulările din următoarele secțiuni.

Prezentul studiu se bazează foarte mult pe sondajele bugetelor gospodăriilor casnice. Cheltuielile de consum sunt o măsură economică bine stabilită a bunăstării și sărăciei. Aceasta pentru că gospodăriile casnice în general își raportează consumul mai exact decât își raportează veniturile sau proprietățile. Ca și majoritatea altor țări, Moldova colectează date privind cheltuielile de consum prin sondajele bugetelor gospodăriilor casnice (SBGC); apoi aceste date sunt utilizate pentru a estima ratele sărăciei (Caseta I.1).

Caseta I.1: Estimarea ratei sărăciei pe baza Sondajului Bugetelor Gospodăriilor Casnice (SBGC)

Biroul Național de Statistică (BNS) colectează SBGC în fiecare an. SBGC include date detaliate despre consum bazate pe registrele gospodăriilor casnice. BNS calculează pragul sărăciei prin aplicarea metodologiei necesităților de bază. Moldova estimează consumul gospodăriilor casnice pe baza unui adult-echivalent. Aceasta încearcă să ia în considerație eficiența înaltă a consumului gospodăriilor casnice mai mari prin ponderarea consumului adulților în afară de capul gospodăriei casnice și a copiilor. Rata estimată a sărăciei este procentul persoanelor în gospodăriile casnice cu echivalentul consumului per adult este mai mic decât pragul sărăciei.

În anul 2007, BNS a intervievat 6,052 gospodării casnice formate din 16,589 persoane și au colectat informații despre componența lor demografică, cheltuielile de consum, venituri, condițiile de trai, migrațiune, și câțiva indicatori de sănătate și studii. Pentru anul 2007, pragul estimat al sărăciei este de 842 MDL. Acesta este costul, echivalent per adult per lună, a coșului de produse alimentare care produce 2,282 calorii pe zi, plus o alocare pentru articole nealimentare. Pragul sărăciei nu include produsele de consum cu utilizare de lungă durată (din cauza dificultății estimării fluxului anual de servicii generate din produsele cu utilizare îndelungată) și locuința (din cauza dificultății de determinare a chiriei pentru locuințele ocupate de proprietari).

Ministerul Economiei și Comerțului a publicat o analiză a sărăciei de bună calitate, care se bazează pe SBGC pentru anul 2007. Ministerul Economiei și Comerțului din Moldova (MEC) a finalizat *Raportul privind sărăcia și impactul politicilor: 2007* în noiembrie 2008. Raportul analizează sărăcia din mai multe puncte de vedere. Raportul conține o tratare sistematică a sărăciei și merită citit.

Rata generală a sărăciei s-a micșorat cu 4.4 puncte procentuale în 2007 (Tabelul I.1). Pe lângă aceasta, profunzimea medie a sărăciei (distanța între consumul mediului al unei persoane sărace și pragul sărăciei) s-a micșorat cu 2 puncte procentuale. Rata sărăciei extreme (un indicator al populației care nu poate să-și satisfacă necesitățile nutriționale minime) a ajuns la mai puțin de 3 procente. De asemenea, inegalitatea consumului s-a redus. În timp ce rata relativă a sărăciei și coeficientul Gini s-au redus.

Raportul MEC atribuie reducerea sărăciei creșterii veniturilor din remitențe, transferuri sociale și salarii. În 2007, remitențele au crescut cu 27 procente, până la 1.5 miliarde USD.

**Tabelul I.1: Moldova-ratele sărăciei în anii 2006-2007
(în puncte procentuale)**

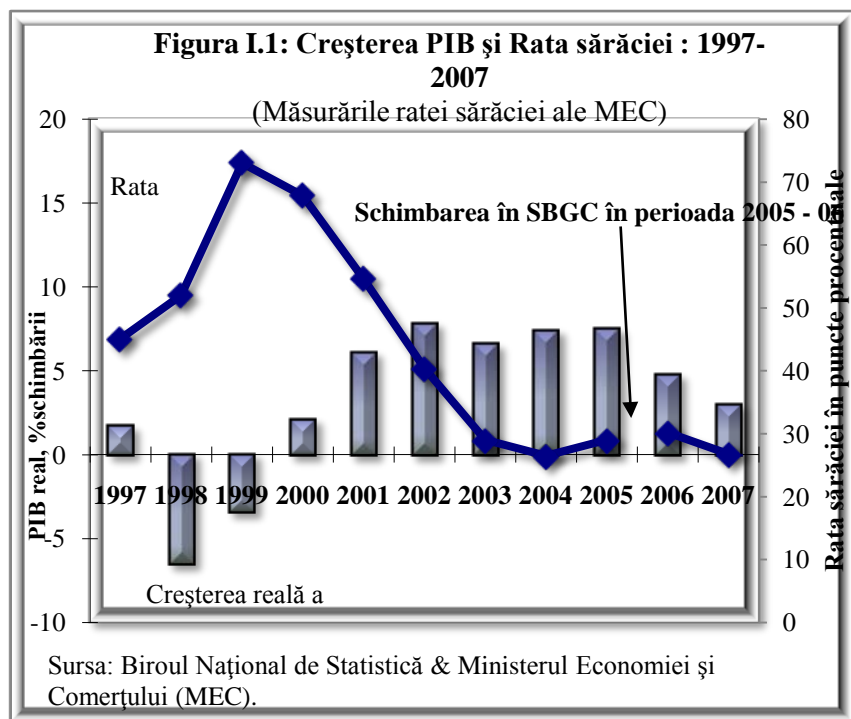
	2006	2007
Rata sărăciei a/	30.2	25.8
Profunzimea sărăciei	7.9	5.9
Rata sărăciei extreme b/	4.5	2.8
Notă: Coeficientul Gini (cifra absolută)	0.315	0.298

Note: a/ Pragul sărăciei este de 747.4 MDL per adult echivalent per zi în 2006 și 839.3 MDL în 2007;

b/ Pragul sărăciei este de 404.2 în 2006 și 453.9 MDL în 2007; Sursa: Raportul MEC privind sărăcia și impactul politicilor: 2007 (Noiem. 2008)

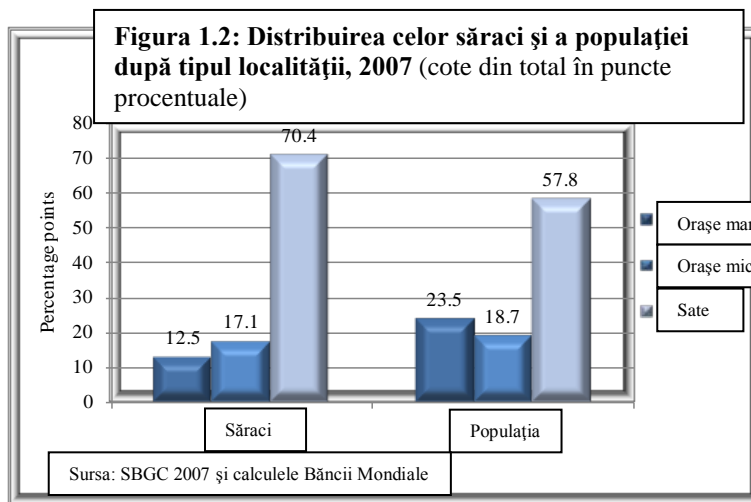
Circa 40 procente din gospodăriile casnice beneficiază de remitențe. Plățile lunare medii pentru pensii semajorează cu aproape 10 procente de la sfârșitul anului 2006 până la sfârșitul anului 2007. Pe lângă aceasta, salariile reale cresc cu 8 procente în anul 2007. Aceasta reflectă cererea internă mare pentru forța de

muncă, în special, pentru forța de muncă calificată. Creșterea viguroasă a investițiilor reale în mijloace fixe, în special, în construcții, susține creșterea salariilor. Pe lângă aceasta, companiile locale, implicit, au fost obligate să concureze cu companiile din Rusia și Comunitatea Europeană pentru forța de muncă, și aceasta susține salariile din Moldova.

Un alt motiv pentru reducerea sărăciei în 2007 este faptul că în anul 2006 multe gospodării casnice sărace erau concentrate imediat sub pragul sărăciei. În rezultat, multe gospodării casnice se ridică deasupra pragului sărăciei în anul 2007: aproape o treime din cheltuielile gospodăriilor casnice per adult echivalent sunt în limita de 10 procente mai sus de pragul sărăciei. Aceasta înseamnă că rata sărăciei este deosebit de sensibilă la șocurile negative asupra consumului.

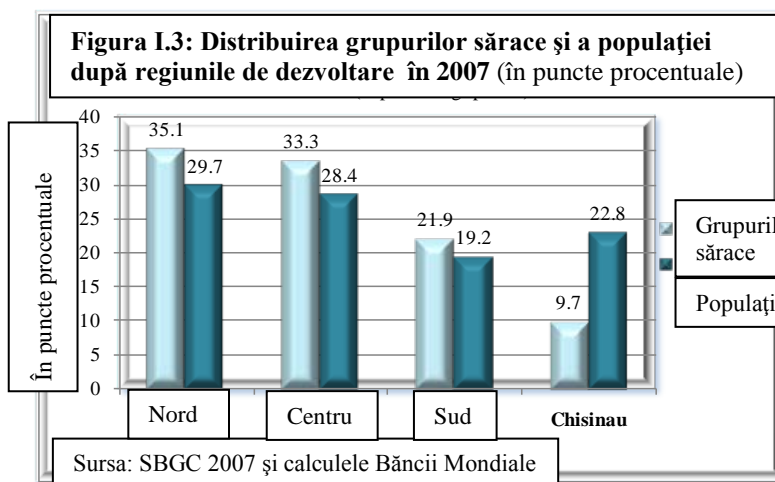
Această descreștere a ratei sărăciei din anul 2007 repetă experiența din prima jumătate a deceniului. Rata sărăciei s-a micșorat de la punctul maxim remarcabil de 73 procente în anul 1999; de atunci Moldova s-a recuperat stabil după criza financiară din Rusia. (Figura I.1). BNS a îmbunătățit instrumentele de eșantionare și chestionarul pentru SBGC în 2006. Prin urmare, ratele sărăciei pentru 2006 și 2007 nu pot fi comparate cu ratele de mai devreme.

Grupurile sărace de populație sunt concentrate în sate. Moldova este o țară rurală, unde aproape 58 procente din populație locuiește în sate; dar mai mult din 70 procente din cei săraci locuiesc în sate (Figura I.2). Rata sărăciei este cea mai înaltă, 32 procente, în sate în comparație cu 24 procente în orașele mici și 14 procente în

orașele mari.

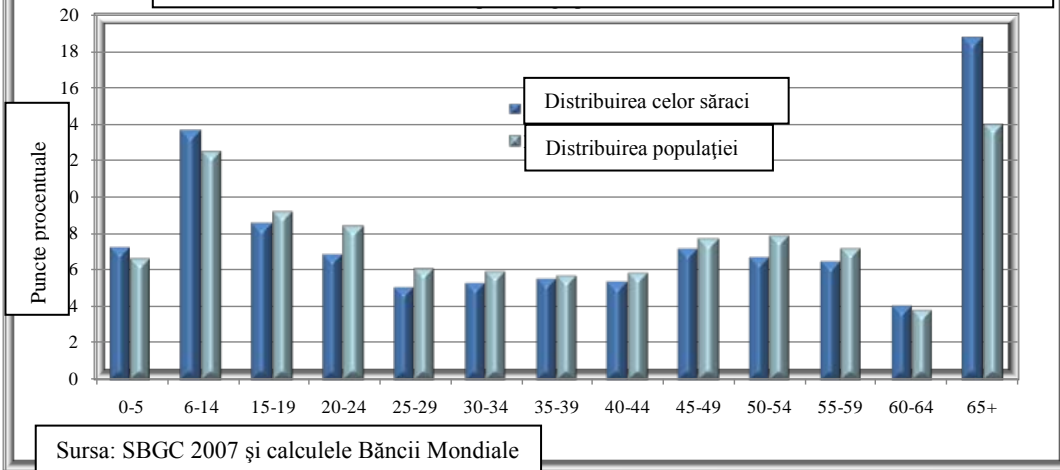
Grupurile sărace sunt concentrate în regiunile centrală și de nord, fiind relativ mici în Chișinău. Aproape 30 procente din populație locuiește în nord, în comparație cu 35 procente din cei săraci (Figura I.3). În comparație, aproape 23 procente din populație locuiește în Chișinău, dar mai puțin de 10 procente din cei săraci. Rata sărăciei este de aproape 30 procente în regiunile de nord, centru și sud, dar numai 11 procente în Chișinău.

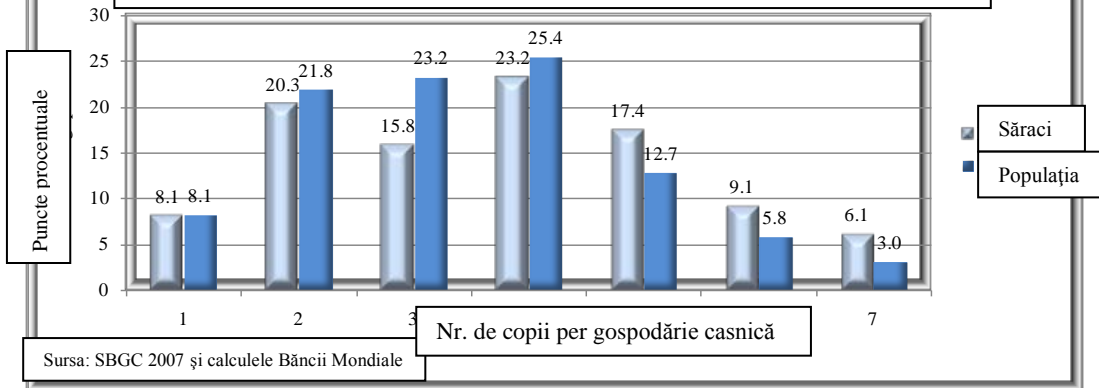
Nu există tendința ca gospodăriile casnice unde capul gospodăriei sunt femei să fie mai sărace decât cele conduse de bărbați. Gospodăriile casnice conduse de femei sunt doar marginal mai predispuse să fie mai sărace decât cele conduse de bărbați (Anexa I Tabelul 1). ratele sărăciei ale gospodăriilor casnice conduse de femei și de bărbați sunt aproape identice.

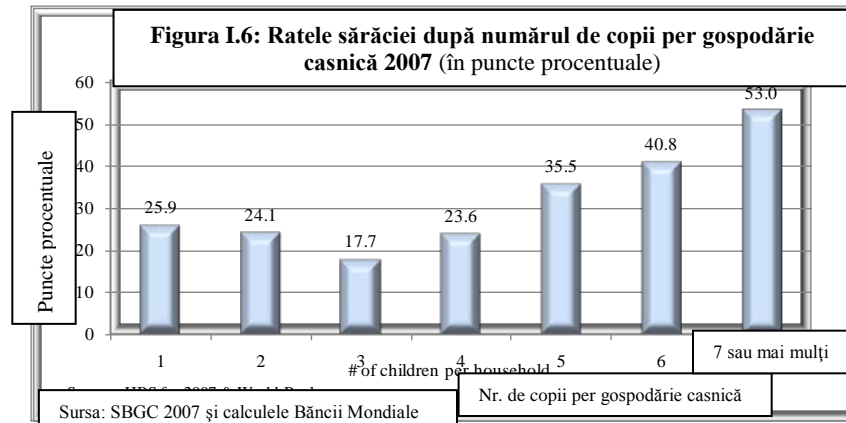
Din punct de vedere al vârstei, sărăcia este concentrată printre cei mai în vârstă și unele grupuri de copii. Cei săraci sunt concentrați în grupurile de vârstă de 65 și mai mulți ani, și copii de 6-14 ani (Figura I.4). Rata sărăciei este relativ mare, aproape de 35 procente, pentru persoanele cu vârsta de 65 și mai mulți ani; și rata sărăciei este relativ înaltă pentru copii de la naștere până la vârsta de 14 ani.

Figura I.4: Distribuția celor săraci și a populației după grupurile de vârstă, 2007
(în puncte procentuale)

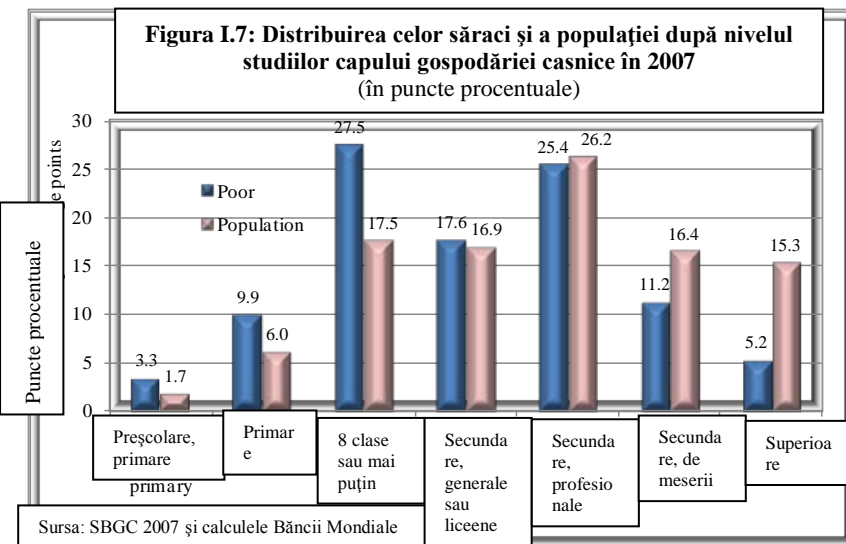

Figura I.5: Distribuția celor săraci și a populației după numărul de copii per gospodărie casnică în 2007
(în puncte procentuale)

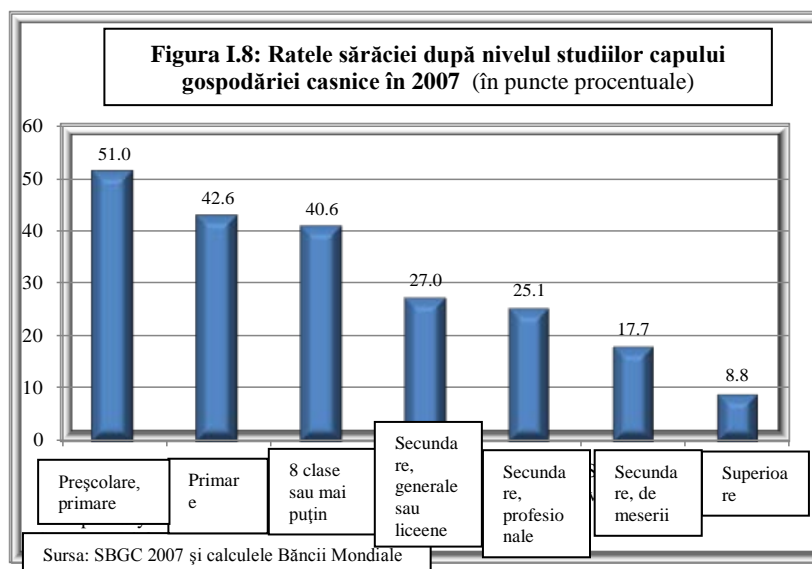

Puține gospodării casnice au mulți copii, dar acele care au mulți copii sunt caracterizate de rate înalte ale sărăciei. Majoritatea gospodăriilor casnice în general, și din cele sărace, au trei, patru, sau cinci copii (Figura I.5). Puține gospodării casnice au cinci, șase sau șapte, sau mai mulți copii, dar cei care au, în medie, înregistrează rate ale sărăciei excepțional de înalte (partea dreaptă a Figurii I.6).

Populația generală are studii mai bune, în medie, decât cei săraci. O cotă relativ mare a populației generale are studii profesionale secundare și studii profesionale, și studii superioare; o cotă relativ mare a populației sărace are doar studii primare sau studii gimnaziale sau mai puțin – dar majoritatea, doar studii primare (Figura I.7). După cum ne putem aștepta, rata sărăciei descrește brusc în dependență de creșterea nivelului de învățământ (Figura I.8).

Distribuția consumului și sărăciei formează cadrul pentru simularea remitențelor și fluctuațiilor prețurilor pentru resurse energetice. Această distribuție inițială ajută la determinarea grupurilor la care descrește consumul și care devin sărace.

SECȚIUNEA II: FLUCTUAȚIA REMITENȚELOR

Cercetătorii Băncii Mondiale anticipă o descreștere pentru remitențe în țările în curs de dezvoltare din Europa și Asia Centrală (EAC). Estimarea pentru scenariul de bază este o descreștere a remitențelor în EAC de aproape 15 procente în anul 2009 (Tabelul II.1). Estimarea pentru scenariul pesimist este o descreștere de mai mult de 17 procente.

Tabelul II.1: Scenariul de bază al Băncii Mondiale pentru previziunile ratelor de creștere a fluxului de remitențe spre țările în curs de dezvoltare după regiuni (în puncte procentuale)

	2008e	2009f	2010f
Țările în curs de dezvoltare	14.8%	7.3%	2.9%
Asia de est și Oceanul Pacific	19.6%	-5.7%	3.0%
Europa și Asia Centrală	12.0%	-14.9%	3.0%
America Latină & Marea Caraibelor	2.1%	-6.9%	1.0%
Orientul Mijlociu & Africa de Nord	8.6%	-6.2%	3.3%
Asia de Sud	32.8%	-3.6%	3.9%
Africa Sub-Sahariană	6.5%	-8.3%	4.4%

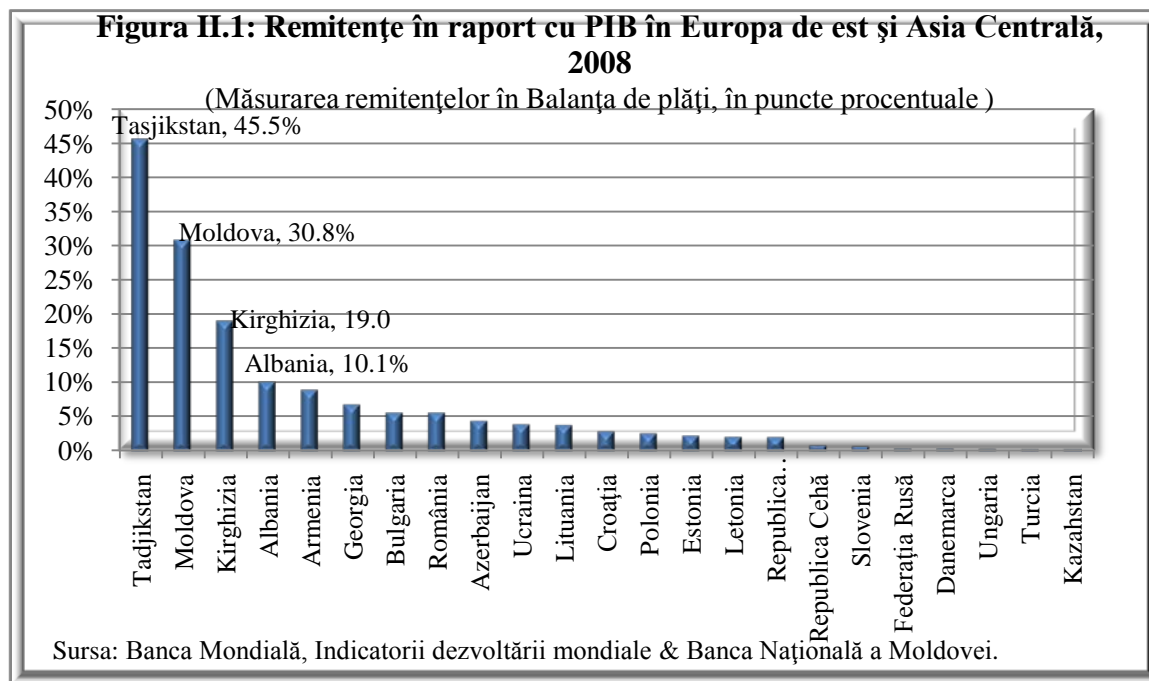
Migrația pe termen lung este asociată cu remitențe optimiste. Ratha și Mohapatra (2009) prezic o reducere de numai 7 procente, a remitențelor către țările în curs de dezvoltare din cauza dovezilor că remitențele pe termen lung sunt relativ stabile (Tabelul II.1). Ei susțin că aceste remitențe de obicei formează o mică parte din veniturile migranților și prin urmare, este mai puțin probabil că ele se vor micșora în timpul crizei. Pe lângă aceasta, durata migrației ar putea să se majoreze în timpul unei recesiuni, deoarece țările gazdă vor face mai stricte controalele la frontieră. Migranții nu se întorc acasă pentru că se tem că nu vor putea emigra iarăși. Prin urmare, numărul de migranți de peste hotare este relativ stabil. Și atunci când migranții se întorc, cel mai probabil ei vor aduce cu ei o parte din economiile acumulate.

Remitențele de la migranții pe termen scurt ar putea fi afectate mai mult de o criză. Cel mai probabil remitențele se vor reduce când lucrătorii sezonieri își pierd locurile de muncă sau nu reușesc să găsească locuri de muncă sezoniere. Posibil migranții pe termen scurt au mai puține economii și alte bunuri peste hotare pe care să se poată baza în timpul unei crize.

Structura migrației și remitențelor influențează modul în care criza financiară influențează consumul și sărăcia în Moldova. Această secțiune prezintă informații de bază despre migrație și despre primirea remitențelor. Apoi, se prezintă câteva simulări simple pentru a arăta cum această structură influențează consumul și de asemenea, ratele sărăciei.

Migrația la scară largă a început la sfârșitul anilor 1990. Pentru a fugi de sărăcia care a urmat după criza financiară din Rusia din 1998-99, lucrătorii din Moldova au migrat în număr tot mai mare, formând peste hotare rețele care vor susține migrația altor lucrători. Numărul lor a crescut de la 99,000 în 1999, în conformitate cu sondajul forței de muncă al BNS, până la 336,000 în 2007, și apoi a scăzut până la 310,000 în 2009. Aceasta în comparație cu o populație de 3.6 milioane.

Remitențele au fost forța motrice a extinderii economice din ultimul deceniu. Remitențele au ajutat gospodăriile casnice să finanțeze redresarea sectorului de reabilitare și construire a fondului locativ, au stimulat consumul, și au plătit taxele pentru școală și universitate. În anul 2008, migranții au transferat suma impresionantă de 1.9 miliarde USD (în termeni bruți, 1.66 USD cu defalcarea debitelor), în conformitate cu Balanța de plăți (Caseta II.1). Fluxurile de remitențe au ajuns la 31 procente din PIB în 2008, pe locul doi în lume după Tadjikistan (Figura II.1).

Caseta II.1: Date despre remitențe

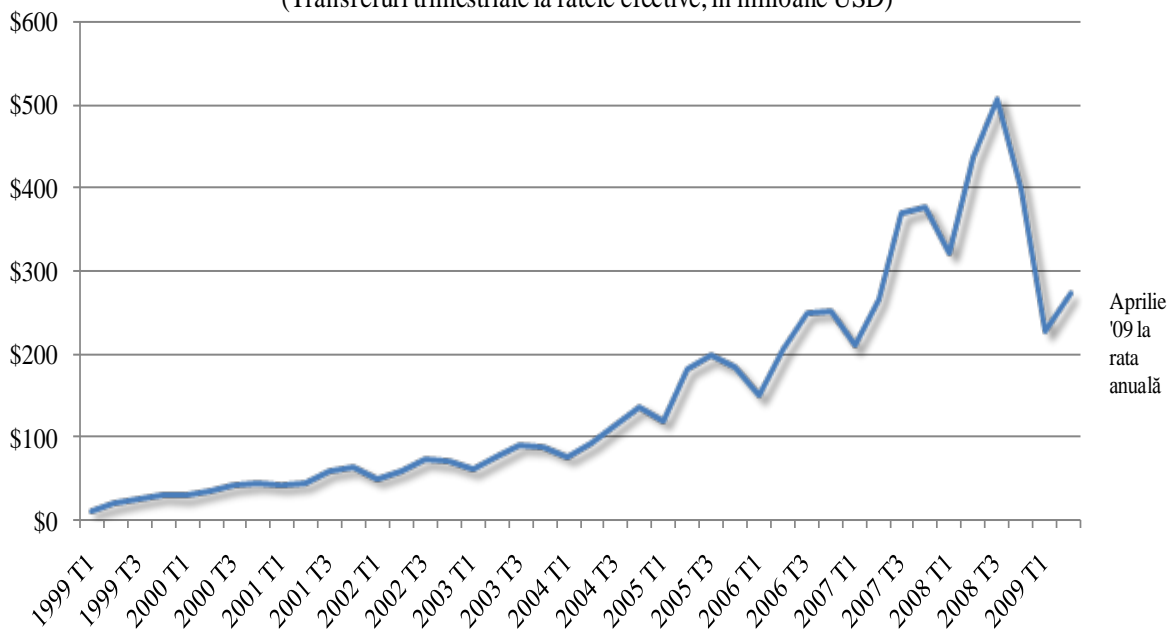
Cea mai bună sursă de informații despre remitențele migranților este Balanța de plăți publicată de Banca Națională a Moldovei. Remitențele cumulate ale migranților sunt calculate ca „Remitențele migranților” (de la cei ce lucrează peste hotare mai mult de un an) din secțiunea Transferuri curente plus „Compensarea angajaților, inclusiv lucrătorii de frontieră, sezonieră și alții” (pentru cei ce lucrează peste hotare mai puțin de un an) din partea ce ține de venituri. Banca Națională a Moldovei publică informația despre transferurile monetare lunare către persoanele fizice (adică, cetățeni și nu companii) prin sistemul financiar. Acesta este modul cel mai răspândit de transfer al remitențelor și aceste date sunt cei mai actualizați indicatori pentru remitențe.

Pentru analiza datelor dezagregate, acest studiu utilizează rapoartele gospodăriilor casnice pentru remitențele primite, din secțiunea venituri a SBGC. Există riscul că gospodăriile casnice au raportat sume mai mici din frică de impozitare sau de teamă de a pierde accesul la programele de transfer.

Transferurile de bani către Moldova s-au redus considerabil. Transferurile prin bănci și alte agenții financiare s-au redus și s-au micșorat cu 34 procente în al doilea trimestru al anului 2009, în comparație cu un an mai devreme, în pofida unei creșteri sezoniere (Figura II.2). Parțial, aceasta reflectă deflația din sectorul imobilelor și construcțiilor din Rusia, care a absorbit o mare parte din forța de muncă din Moldova. În 2008, 61 procente din emigranții moldoveni au lucrat

în Rusia, circa 14 procente au plecat în Italia, și restul au lucrat în Țările UE și Ucraina. Reducerea remitențelor reflectă parțial deprecierea rublei în comparație cu dolarul SUA, ceea ce a majorat valoarea remitențelor atât în dolari SUA, cât și în lei moldovenești. Prin urmare, descreșterea remitențelor nu înseamnă numai decît întoarcerea masivă a migranților.

Figura II.2: Transferurile de bani de peste hotare ale persoanelor fizice
(Transferuri trimestriale la ratele efective, în milioane USD)

Sursa: Banca Națională a Moldovei.

Un sondaj recent sponsorizat de OIM confirmă că venitul gospodăriilor casnice din remitențe într-adevăr scade. Sondajul OIM (2009) din martie nu a descoperit dovezi a unui număr mare de migranți care s-au întors și, posibil surprinzător, numărul foștilor migranți care au spus că intenționează să plece iarăși s-a micșorat doar ne semnificativ. Sondajul a descoperit că numărul gospodăriilor casnice care primesc remitențe s-a micșorat (în comparație cu sondajele OIM de mai devreme): 20 procente au raportat că nu mai primesc venit de peste hotare și încă 46 procente susțin că primesc mai puțin sau cu mult mai puțin de astfel de venituri.

Caseta II.2: Definiția unui „migrant” în SBGC

În SBGC, un membru al gospodăriei casnice este definit ca migrant dacă acest membru a fost absent în timpul lunii în care s-a efectuat sondajul deoarece era angajat peste hotare. Denumirea de „migrant” include atât migranții pe termen lung (care sunt peste hotare mai mult de un an), cât și migranții pe termen scurt. SBGC include date despre faptul dacă migrantul a fost peste hotare mai puțin de șase luni, între șase și 12 luni, sau mai mult de un an. Totuși, nu este posibil de calculat durata efectivă a absenței unei persoane emigrate. Pe lângă aceasta, unii migranți călătoresc peste hotare de mai multe ori pe an. Data interviului ar putea determina dacă migranții sezonieri (care în mare parte călătoresc în Rusia pentru sezonul de construcții de vară) sunt înregistrați ca migranți. Aceasta înseamnă că cei identificați ca migranți în SBGC au petrecut diferite perioade de timp acasă în Moldova – în timp ce SBGC posibil nu a inclus deloc alți oameni.

Luând în considerație aceste tendințe, prezenta secțiune conține profilul migranților și remitențelor – pe baza SBGC pentru anul 2007. Profilul completează informația independentă din studiile finanțate de OIM. Eșantionul din SBGC este o reprezentare mai bună a populației decât sondajele finanțate de OIM, deși rezultatele OIM devin disponibile mai repede. SBGC face distincție între migrația pe termen scurt și cea pe termen lung, dar nu permite măsurarea cu exactitate a duratei șederii peste hotare (Casetă II.2).

Tabelul II.2: Remitențele primite de gospodăriile casnice cu și fără migranți, 2007

(cote în puncte procentuale)

	Gospodăria casnică nu primește remitențe	Gospodăria casnică primește remitențe	Total
Gospodăria casnică fără migranți	87.1	12.9	100.0
Gospodăria casnică cu cel puțin un migrant	15.9	84.1	100.0

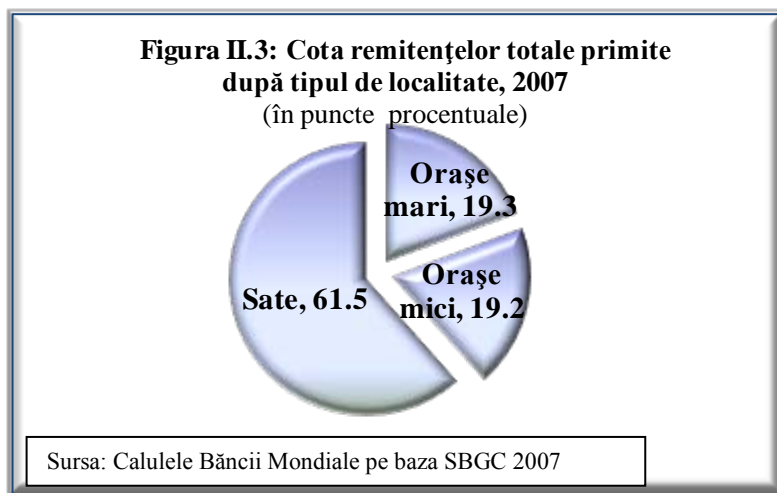
Sursa: Calculele Băncii Mondiale bazate pe datele SBGC 2007.

Notă: Gospodărie casnică fără migranți semnifică că în prezent nu există un membru peste hotare; gospodărie casnică cu cel puțin un migrant avea cel puțin o persoană peste hotare în ultimele 12 luni.

Nu toți migranții trimit bani gospodăriilor casnice din care fac parte, și unele gospodării în care în prezent nimeni nu este peste hotare au primit remitențe. Mai mult de 16 procente din gospodăriile casnice din eșantionul SBGC au raportat că un membru este migrant (Tabelul 2 din anexa 1). Dar circa 16 procente din gospodăriile casnice cu cel puțin un migrant nu primesc remitențe; circa 13 procente din gospodăriile casnice fără migranți au primit remitențe (Tabelul II.2).

Majoritatea migranților provin din satele mici și cea mai mare parte a remitențelor au ajuns în sate. Peste 71 procente din migranți provin din sate în comparație cu 58 procente din non-migranți provin din sate (Tabelul 1 din anexa 1). Satele beneficiază cel mai mult de migrație: ele au primit aproape 62 procente din remitențe; orașele mici și mari au primit câte jumătate din restul (Figura II.3).

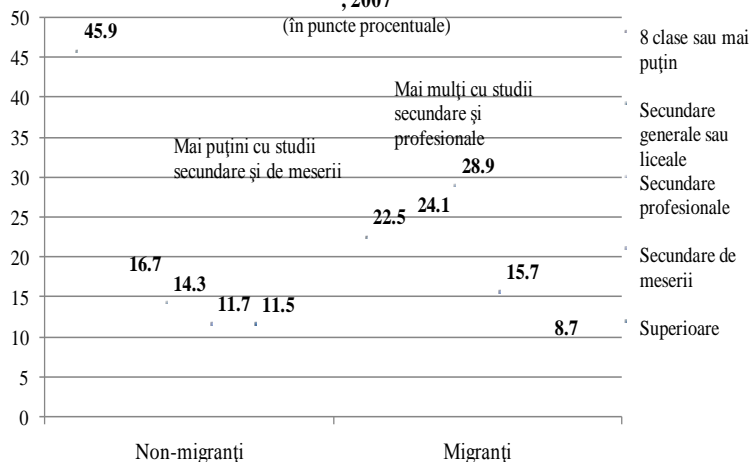
Majoritatea migranților sunt bărbați și mai tineri decât non-migranții. Mai mult de 65

procente din migranți sunt bărbați, în timp ce doar 46 procente din non-migranți sunt bărbați (Tabelul 1 din anexa 1). Vârsta medie a migranților este 34 ani, în timp ce vârsta medie a non-migranților este 37 ani.

Mai mult de jumătate din migranți au studii secundare sau profesionale când pleacă peste hotare. Circa 53 procente din migranți au studii

Figura II.4: Distribuția non-migranților și migranților după nivelul de studii, 2007
(în puncte procentuale)

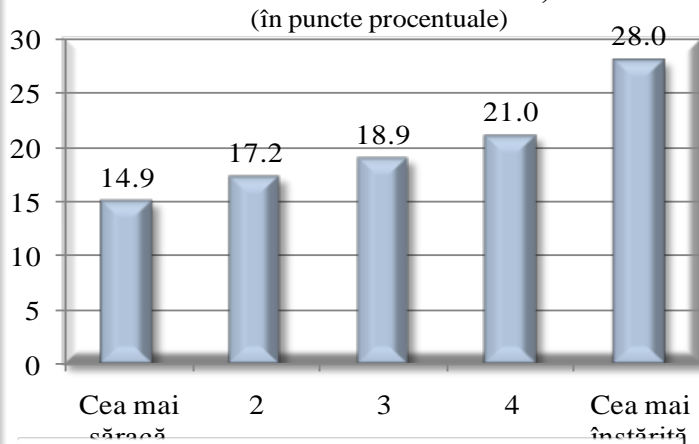

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007.

secundare sau profesionale (dar nu superioare) în 2007, în comparație cu doar 26 procente din non-migranți (Figura II.4 și Tabelul 1 din anexa 1). Prin contrast, non-migranții au studii relativ puține: aproape 46 procente au studii gimnaziale sau mai puțin, în comparație cu 23 procente din migranți. Este mai probabil ca non-migranții să aibă studii superioare.

Migranții provin din cele mai înstărite chintile. Aproape jumătate din migranți provin din primele două chintile (primele 40 procente) ale distribuției cheltuielilor de consum – chiar după deducerea consumului estimat atribuit remitențelor (Figura II.5). Mai puțin de o treime din migranți provin din ultimele două chintile.

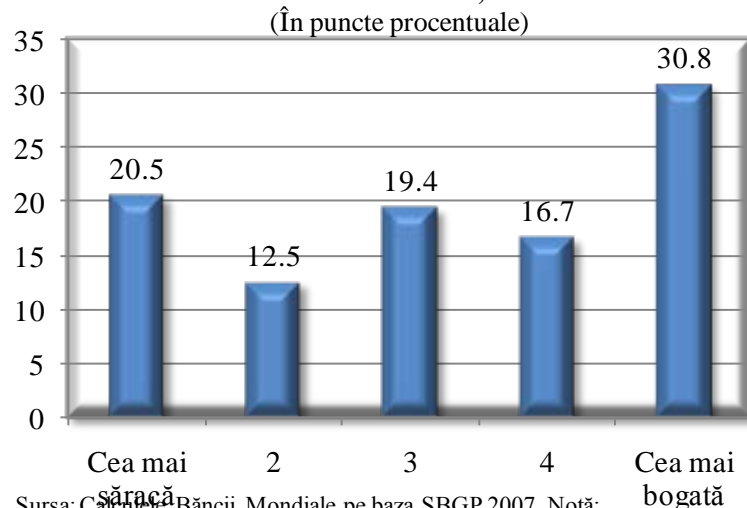
Figura II.5: Proporția estimată a migranților din fiecare chintilă de cheltuieli de consum, 2007
(în puncte procentuale)

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007. Notă: Pe baza consumului estimat înainte de primirea remitențelor

Suma medie a remitențelor a fost destul de mare. Gospodăriile casnice din Moldova cu membri migranți primesc pe lună în medie un venit din remitențe de 1,805 MDL în anul în 2007. Aceasta este mai mult decât cheltuielile de consum lunare medii ale gospodăriilor casnice de 1,386 MDL.

Figura II.6: Cota remitențelor totale primite de fiecare chintilă de consum, 2007
(În puncte procentuale)

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGP 2007. Notă: Acestea sunt chintilele estimate de consum din venitul înainte de primirea remitențelor

Cea mai înstărită și cea mai săracă chintile beneficiază cel mai mult de remitențe. Cea mai înstărită chintilă primește aproape 31 procente din veniturile din remitențe, iar cea mai săracă chintilă primește circa 21 de procente (Figura II.6).

Acest studiu estimează o legătură directă între remitențe și rata sărăciei. Remitențele micșorează direct

rata sărăciei prin majorarea cheltuielilor de consum ale gospodăriei casnice. Remitențele micșorează indirect rata sărăciei prin finanțarea cheltuielilor pentru reabilitarea și construirea caselor și blocurilor de locuit, a studiilor și a bunurilor de consum cu perioadă de utilizare îndelungată (care nu sunt incluse în măsurarea cheltuielilor de consum utilizate pentru a măsura rata sărăciei). Utilizarea remitențelor pentru acest scop duce la creșterea veniturilor prin ciclurile de cheltuire repetată în interiorul țării. Cel mai vizibil efect secundar al cheltuirii remitențelor din ultimii ani este asupra veniturilor și cheltuielilor de consum ale angajaților din industria de construcții.

Remitențele sunt suficient de mari pentru a reduce rata națională a sărăciei. Studiul aplică niște calcule simple pentru a estima care ar fi fost rata sărăciei în 2007 dacă moldovenii nu ar fi primit remitențe. Pentru a face acest lucru, studiul presupune că 20 procente din remitențe au fost utilizate pentru consum – o presupunere utilizată de Banca Mondială (2004). Presupunerea derivă din analiza econometrică a legăturii între consum și transferuri din datele SBGC de Jacoby (2004) și Castel (2004).

Aplicarea acestei presupuneri subînțelege că, pe baza calculelor, plățile de remitențe micșorează rata națională a sărăciei cu peste două puncte procentuale (Tabelul II.3). Cu rata de consum a remitențelor de 20 procente, aceste plăți micșorează rata sărăciei a gospodăriilor casnice cu cel puțin un migrant curent cu aproape 9 puncte procentuale.

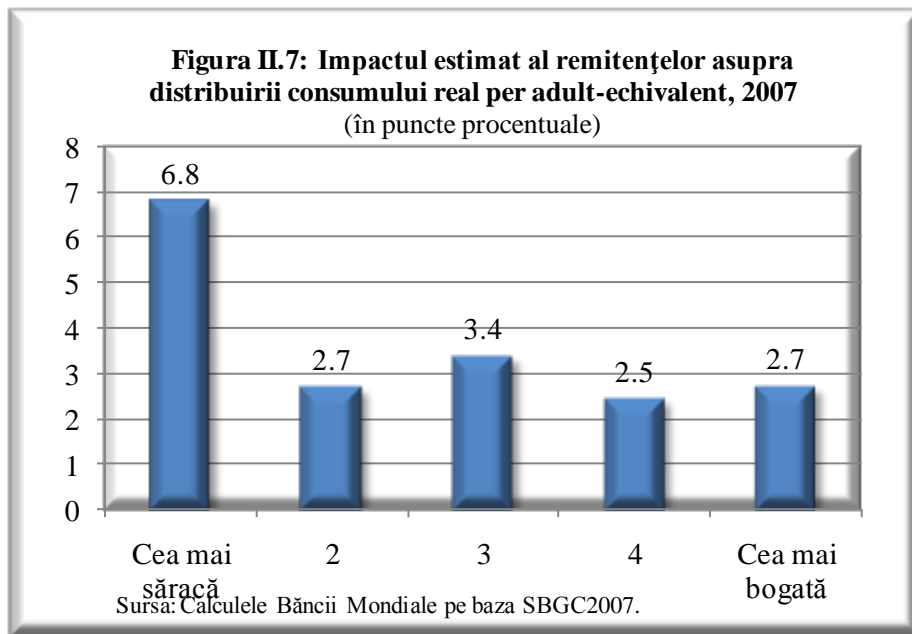
Tabelul II.3: Contribuția estimată a remitențelor la reducerea ratelor sărăciei în condițiile presupunerilor alternative privind rata consumului remitențelor
(în cote procentuale de populație)

Presupunere privind rata consumului remitențelor:	20%	40%	60%
Național Total	-2.2	-4.6	-6.7
din care, populația			
Care locuiește în gospodării casnice fără migranți în prezent	-0.8	-1.8	-2.6
Care locuiește în gospodării casnice cu (cel puțin un) migrant curent	-8.8	-18.3	-27.3
Care locuiește în gospodării casnice care nu primesc remitențe	0.0	0.0	0.0
Care locuiește în gospodării casnice care primesc remitențe	-8.7	-18.5	-27.2

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza datelor SBGC 2007.

Totuși, cercetările din alte țări au descoperit rate de consum a remitențelor mai mari. Prin urmare, Tabelul II.3 prezintă reducerea estimată a remitențelor presupunând că, în loc de 20 procente, 40 procente și apoi 60 procente din remitențe sunt utilizate pentru consum. Aceste presupuneri duc la estimări mai mari ale contribuției remitențelor la reducerea ratei sărăciei (colonițele doi și trei din Tabelul II.3).

Remitențele primite de gospodăriile casnice transferă distribuția consumului real spre cei săraci. În anul 2007, remitențele primite au majorat consumul real al celor mai sărace chintile de populație cu aproape 7 procente, în comparație cu ceea ce ar fi putut fi dacă nu se primeau remitențe. De remarcat că remitențele majorează consumul real al celei mai înstărite chintile cu mai puțin de 3 procente (Figura II.7).

Simulare: O reducere de 50 procente a remitențelor majorează rata sărăciei cu circa 1.2 puncte procentuale în același an. Prezentul studiu simulează impactul direct al diferitor reduceri ale remitențelor asupra ratei sărăciei. Pentru a face acest lucru, cheltuielile de consum ale fiecărei gospodării casnice sunt reduse cu

20 procente din reducerea remitențelor. Simulările sunt făcute pentru reducerea remitențelor cu 10, 20, 30, 40, și 50 procente în comparație cu nivelul lor din anul 2007. Tabelul II.4 arată schimbările simulate ale ratei sărăciei.

Tabelul II.4: Impactul direct cumulativ estimat al reducerii remitențelor asupra ratelor sărăciei

(diferențele în puncte procentuale în comparație cu datele de referință din anul 2007)

	An de referință 2007	<u>Reducerea cumulativă a remitențelor cu</u>				
		10%	20%	30%	40%	50%
Total	25.9	0.2	0.3	0.6	0.9	1.2
Urban	18.2	0.1	0.1	0.4	0.5	0.5
Rural	31.6	0.3	0.5	0.7	1.3	1.6

Sursa: Estimările Băncii Mondiale.

Simulările șocului mai complex – cu mai multe nivele al remitențelor pot fi utile pentru a înțelege consecințele posibile ale ratelor sărăciei. Această secțiune prezintă trei scenarii cumulative sau cu mai multe niveluri pentru fluctuația remitențelor migranților (Anexa II descrie metodologia):

- Două treimi din migranții sezonieri nu pleacă în Rusia și Ucraina;
- 15 procente din migranții pe termen lung se întorc acasă; și
- Două treimi din migranții sezonieri nu pleacă în Rusia și Ucraina și 15 procente din migranții pe termen lung se întorc acasă.

Rezultatele acestor scenarii sunt grave, dar nu catastrofice. Șocul stratificat (Scenariul C) duce la o creștere de 3 puncte procentuale a ratei sărăciei până la 28.9 procente – presupunând că gospodăriile casnice consumă 20 procente din remitențele lor (Tabelele II.5 și II.6). Lucrările

econometrice din trecut sugerează că cifra de 20 procente este cea mai bună presupunere pentru Moldova. Chiar dacă gospodăriile casnice consumă 60 procente din remitențele lor, rata sărăciei în Scenariul C crește cu doar 4.1 puncte procentuale până la 30 procente.

Tabelul II.5: Ratele sărăciei în scenarii alternative ale fluctuației remitențelor migranților
(în cote procentuale ale populației Moldovei)

		efectiv 2007	Simulări pentru presupuneri alternative		
Presupuneri pentru rata medie de consum al remitențelor:			20%	40%	60%
A. 2/3 din lucrătorii sezonieri nu se duc în Rusia & Ucraina	25.9	28.3	29.0	29.3	
B. 15% din migranții pe termen lung se întorc acasă	25.9	26.3	26.4	26.5	
C: Îmbinarea scenariilor A & B	25.9	28.9	29.5	30.0	

Sursa: Banca Mondială

Aceste fluctuații nu sunt catastrofice deoarece migranții provin din grupurile relativ înstărite ale populației – judecând după distribuirea cheltuielilor de consum. Aceasta este adevărat chiar când cheltuielile de consum sunt ajustate pentru a exclude consumul estimat plătit din remitențe.

Tabelul II.6: Schimbarea ratelor sărăciei în scenarii alternative ale fluctuației remitențelor migranților
(în cote procentuale ale populației Moldovei)

		Simulări pentru presupuneri alternative		
Presupuneri pentru rata medie de consum al remitențelor:		20%	40%	60%
A. 2/3 din lucrătorii sezonieri nu se duc în Rusia & Ucraina		2.4	3.1	3.4
B. 15% din migranții pe termen lung se întorc acasă		0.4	0.5	0.6
C: Îmbinarea scenariilor A & B		3.0	3.6	4.1

Sursa: Banca Mondială

Simulările probabil subestimează impactul fluctuației asupra sărăciei. Simulările modelează numai impactul direct al cheltuielilor de consum ale gospodăriilor casnice. Reducerea inițială a cheltuielilor de consum va induce alte cicluri de reducere a cheltuielilor, deși o parte din impactul de micșorare va ajunge peste hotare prin reducerea importurilor. Pe lângă aceasta, remitențele mai mici ar putea induce deprecierea leului moldovenesc și reduce consumul real din cauza majorării prețurilor interne la gaz natural și alte importuri.

Provocarea pentru politici este de a atenua șocurile imediate în spațiul rural și în rândul tinerilor și copiilor, și de a limita efectele negative asupra sărăciei.

Lucrările publice ar absorbi muncitorii de construcție calificați. Cu suficiente fonduri de la donatori, Guvernul ar putea accelera investiția planificată a guvernului în spitale, școli, drumuri, alimentarea cu apă, managementul calamităților naturale și altă infrastructură prioritară. Aceasta va necesita o planificare atentă pentru a asigura, de exemplu, că școlile și spitalele insuficient de utilizate nu sunt reabilite, și de asemenea, pentru a stabili proceduri de achiziții rapide, dar echitabile. Fondul de Investiții Sociale și-a demonstrat capacitatea de a absorbi forța de muncă calificată din construcții în lucrările de construcție de scară mică în sate și în orașele mici. De asemenea, Fondul are o experiență bună în domeniul achizițiilor rapide și echitabile.

Pe lângă aceasta, Programul Integrat de Dezvoltare Locală al PNUD poate îndeplini lucrări publice similare. Acest program acoperă circa o treime din țară și susține lucrările publice prioritare, așa ca sistemele de alimentare cu apă, repararea școlilor sau grădinițelor, etc. Avantajul acestei abordări este prezența extinsă în teren, rețeaua bine-stabilită cu autoritățile locale și lucrări publice deja identificate prin intermediul planurilor de dezvoltare a comunităților.

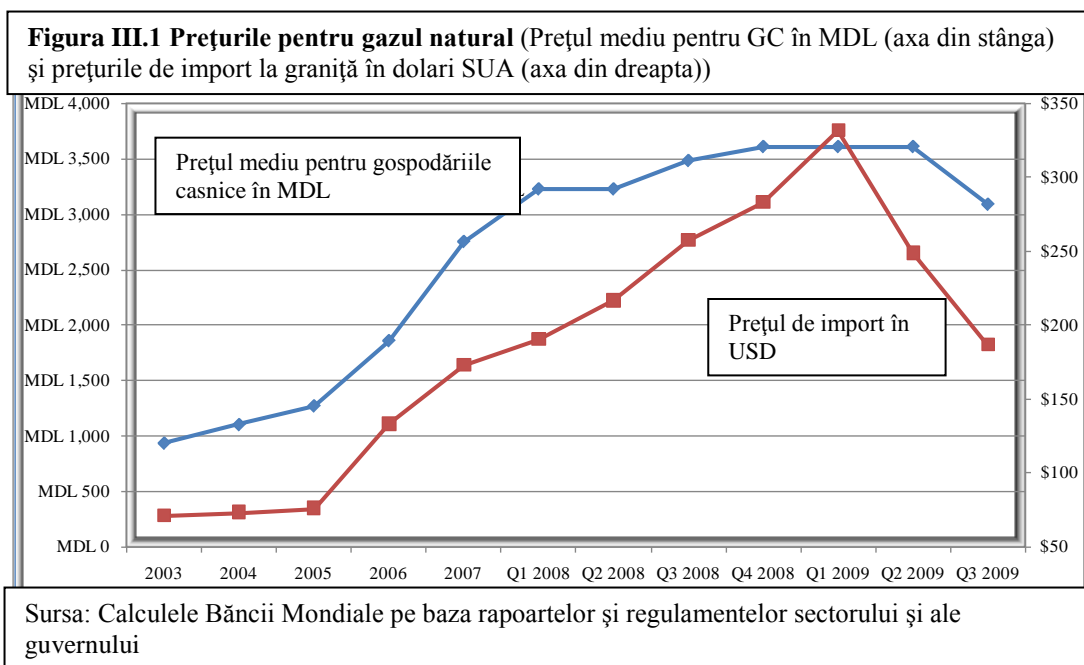
O altă opțiune este de a lansa un program pentru tineret. Aceasta ar mobiliza tineretul pentru lucrările publice potrivite și pentru sport, și îi va pregăti pentru piața de muncă. De exemplu, se pot angaja tinerii în activități de înverzire, așa ca plantarea fâșiilor de copaci, lucrul asupra controlului eroziunii, și participarea în proiectele de management al calamităților naturale. Un alt component ar putea fi activitățile de afaceri ale tineretului. Instruirea în domeniul abilităților de angajare va îmbunătăți capacitățile și vandabilitatea tinerilor, pentru a le permite să acceseze mai bine piața de muncă. Aceasta se poate baza și poate extinde acoperirea Centrelor de Reintegrare Socială. De asemenea, tinerii ar putea primi informații despre piața muncii, despre riscurile cu care se înfruntă migrații, chiar și în așa domenii ca bolile sexual transmisibile, alcoolismul, consumul drogurilor și soluționarea conflictelor. Componentul educațional ar consta din repetarea curriculumului școlii secundare.

Asistenții sociali se pot ocupa de problemele familiilor și copiilor. Cu mai multă instruire și suport, asistenții sociali ai Ministerului Protecției Sociale, Familiei și Copilului ar putea îndruma copii și familiile către serviciile sociale, și de asemenea, ajuta la prevenirea violenței domestice. Ministerul Educației și Tineretului ar putea ajuta la reintegrarea copiilor care se întorc.

O opțiune pe termen mediu este de a crea o economie rurală non-agricolă. Crearea economiei rurale non-agricole, și în special, a prelucrării produselor agricole, ar contribui mult la reducerea emigrării și absorbirea migraților care se întorc. Cea mai importantă limitare este mediul de afaceri. Prelucrătorii produselor agricole se înfruntă cu obstrucții și corupție la licențiere, obținerea permiselor și trecerea frontierei. Pe lângă aceasta, procesatorii agricoli sunt în general mici și suportă limitări la finanțare, management, marketing, logistică și la obținerea mijloacelor de producție agricolă de calitate. Îmbunătățirea logisticii și transportului va promova de asemenea agro-procesarea.

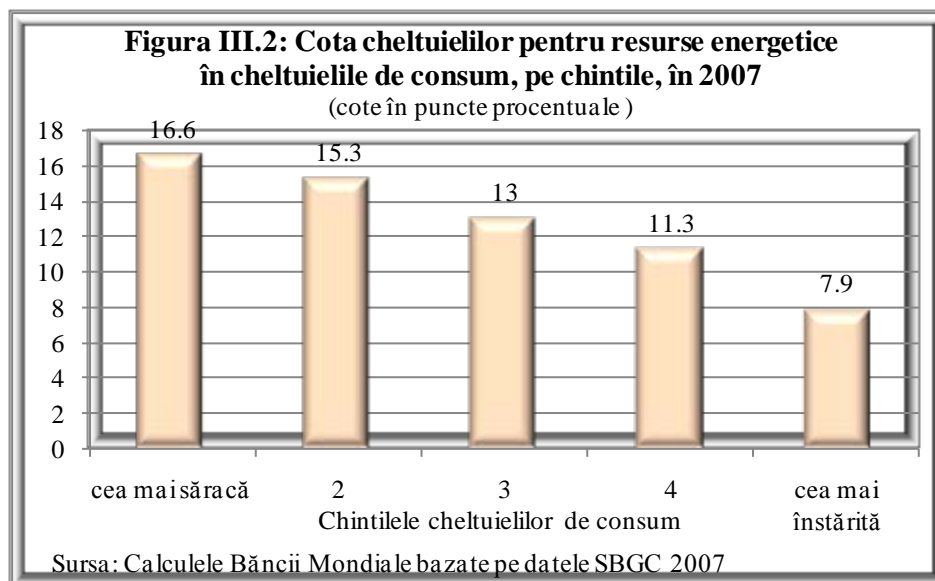
SECȚIUNEA III: FLUCTUAȚIA PREȚURILOR LA RESURSELE ENERGETICE

Moldova depinde de gazul natural importat. Moldova deține puține resurse energetice și depinde de importurile de gaz natural din Rusia. În trecut, Gazprom, o companie rusească, fixa prețurile pentru gazul natural livrat mai jos decât prețul pe piața mondială. Totuși, Gazprom a majorat treptat prețurile pentru gazul livrat Moldovei. Pe măsură ce prețurile mondiale pentru produsele de petrol s-au majorat considerabil, prețurile stabilite de Gazprom pentru Moldova s-au majorat de la circa 191 USD per 1,000 metri cubi în timpul primului trimestru al anului până la 332 USD în primul trimestru al anului 2009 (Figura III.1). Serviciile comunale din Moldova au majorat prețurile pentru gospodăriile casnice. Și prețurile pentru substituenții gazului natural, așa ca gazul îmbuteliat, păcura, cărbunele și lemnul au urmat majorarea prețurilor pentru gazul natural.

După ce au atins nivelul maxim în vara anului 2008, prețul pentru gazul natural s-a diminuat. Gazprom fixează prețul pentru gazul natural pentru Moldova aplicând o formulă care depinde de prețul mediu din Europa. Aceste prețuri s-au micșorat semnificativ la sfârșitul verii și în toamna anului 2008. Astfel, prețul cu care Gazprom vinde gazul natural în Moldova s-a micșorat până la 187 USD per 1,000 metri cubi în al treilea trimestru al anului 2009.

În timp ce prețurile pentru câteva tipuri de resurse energetice s-au micșorat, utilizatorii sistemului de încălzire centralizat din Chișinău ar putea plăti prețuri mai mari. În prezent, acești consumatori beneficiază de un preț micșorat stabilit de primăria orașului Chișinău. În iunie 2009, prețul curent de consum a fost de 540 MDL per gigacalorie și prețul care include recuperarea costurilor a fost estimat de Termocom la 817 MDL per gigacalorie. În rezultatul acestei diferențe de preț, Termocom suferă un deficit financiar nestabil.

Cel mai sărac grup cheltuiește o parte mai mare din bugetul său pentru resurse energetice decât cel mai înstărit grup. Orice altă majorare din viitor a prețurilor pentru resursele energetice probabil vor majora direct rata sărăciei deoarece sursele energetice absorb aproape 13 procente din cheltuielile de

consum ale gospodăriilor casnice. În anul 2007, cheltuielile pentru energie reprezintă aproape 17 procente din cheltuielile celei mai sărace chintile, dar numai 8 procente din consumul celei mai înstărite chintile. (Figura III.2 și Tabelul 8 din anexa 1).

Cea mai săracă chintilă de populație cheltuie cea mai mare cotă din cheltuielile de consum pe lemne de foc, în comparație cu alte tipuri de resurse energetice; urmate de electricitate, care ocupă locul doi în bugetul pentru resursele energetice (Tabelul III.1). Cea mai înstărită chintilă cheltuie cea mai mare parte a bugetului pentru resurse energetice pe electricitate și încălzirea centralizată.

Tabelul III.1 Cotele cheltuielilor pentru resursele energetice după tip, în 2007

	Electricitate	Gaz centralizat	Încălzire centralizată	Gaz lichefiat	Petrol combustibil	Cărbune	Lemn	Altele
Cea mai săracă	3.6	1.8	1.1	2.3	0	1.9	5.8	0.1
2	3.4	2.4	1	1.9	0	2.1	4.5	0
3	3	2.2	0.9	1.5	0	1.7	3.7	0
4	2.8	2.3	0.9	1.1	0	1.4	2.8	0
Cea mai înstărită	2.2	2.1	0.8	0.5	0	0.8	1.5	0
Total	3	2.2	0.9	1.5	0	1.5	3.6	0

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza datelor din SBGC 2007.

Această secțiune estimează influența directă a majorării prețurilor pentru toate tipurile de resurse energetice asupra sărăciei prin simulări simple. Sursa primară de date pentru aceste simulări este SBGC (Caseta III.1). Aceste simulări aplică majorarea prețurilor pentru resursele energetice fiecărei gospodării casnice din SBGC separat. Prin urmare, gospodăriile casnice cu o cotă relativ mare de consum pentru resurse energetice suferă de o majorare relativ mare a costului coșului său de bunuri și servicii.

De asemenea, simularea menține constantă valoarea nominală a cheltuielilor de consum ale fiecărei gospodării casnice. În plus, simulările sunt simplificate în sensul că ele măsoară numai impactul direct și imediat al majorării prețurilor pentru resurse energetice asupra sărăciei. De exemplu, ele nu modelează trecerea majorării prețurilor pentru resursele energetice asupra majorării prețurilor pentru alte bunuri sau servicii.

Caseta III.1: Date despre resursele energetice din Sondajul bugetelor gospodăriilor casnice

SBGC colectează informații separate despre cheltuielile pentru electricitate, gaz natural (livrat prin sistemul de țevi), gaz natural îmbuteliat, încălzirea centralizată (livrată prin rețea), lemne, cărbune, benzină și păcură. SBGC nu colectează informații despre prețurile sau volumul energiei consumate.

De asemenea, SBGC conține informații despre conectarea gospodăriilor casnice la electricitate, încălzire centralizată și gaz centralizat. În unele cazuri, această informație nu se potrivește cu informațiile despre plăți (de exemplu, unele gospodării casnice susțin că sunt conectate, dar spun că nu plătesc pentru servicii și vice versa). Totuși, este dificil de determinat dacă informația oferită este incorectă sau dacă informația este corectă (de exemplu, familia a plecat în vacanță și nu a consumat electricitate). Prin urmare, acest studiu utilizează cheltuielile raportate de gospodăriile casnice fără a face imputații.

Pe lângă aceasta, simulările presupun că gospodăriile casnice nu reduc cota consumului care aparține bunurilor ce consumă multă energie din coșul de consum; ele presupun că gospodăriile casnice nu și-au majorat consumul bunurilor cu costuri mici de producție pentru energie. (Adică, elasticitatea proprie a prețurilor cererii și elasticitățile încrucișate ale cererii sunt zero.) Aceasta ar putea fi realist imediat după majorarea prețului pentru un tip de energie. Dar este o presupunere puternică pentru o perioadă mai lungă, deoarece populația reacționează la majorarea prețurilor pentru resurse energetice prin reducerea consumului și trecerea la bunuri și servicii care necesită mai puțină energie. Prin urmare, ratele sărăciei care sunt generate de aceste simulări pot fi considerate limita de sus.

Simularea constă în majorarea prețului unui vector a bunurilor și serviciilor ce fac parte din resursele energetice, inclusiv:

- Electricitatea
- Gaz natural: livrat gospodăriilor casnice prin sistemul de aprovizionare prin țevi
- Gaz natural îmbuteliat
- Sistemul de încălzire centralizat: livrat prin sistem de aprovizionare prin țevi și tunele
- Lemn
- Cărbune
- Benzină
- Păcură

Prezentul studiu simulează o gamă vastă de schimbări ale prețurilor pentru resursele energetice. Aceasta se justifică prin fluctuațiile prețurilor pentru resursele energetice din ultimul an. Pe bază

trimestrială, prețul pentru gaz natural (în USD) s-a majorat cu 14 procente în primele două trimestre ale anului 2008, fiind urmat de majorări de 19, 10, 17, și 25 procente în următoarele trimestre. Prin urmare, simulările care urmează sunt pentru o gamă relativ mare de micșorări și majorări ale prețurilor pentru resursele energetice: de 10, 20, 30, 40, și 50 procente. Anexa III descrie detaliat metodologia pentru simulările din Tabelele III.2, III.3 și III.4.

Tabelul III. 2: Simularea schimbării ratei sărăciei în comparație cu rata actuală din 2007 drept răspuns la schimbările selectate ale prețurilor pentru resurse energetice
(schimbări în puncte procentuale)

	Micșorarea prețurilor resur. energetice cu în total					Majorarea prețurilor resur. energetice în total				
	-10%	-20%	-30%	-40%	-50%	+10%	+20%	+30%	+40%	+50%
Schimbarea ratei sărăciei	-0.8	-1.7	-2.3	-3.6	-4.2	0.8	1.4	2.4	3.1	3.8
Schimbarea nr. celor săraci	-29,240	-59,222	-82,811	-129,126	-149,454	28,476	49,723	84,697	110,639	135,850

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza datelor Sondajului bugetelor gospodăriilor casnice.

Schimbările simulate în rata națională a sărăciei. Rezultatele schimbărilor relativ moderate ale prețurilor la resursele energetice sunt simetrice: o majorare sau micșorare de 10 procente a prețurilor pentru toate resursele energetice majorează sau micșorează rata sărăciei cu 0.8 puncte procentuale (Tabelul III.2).

Cu toate acestea, o majorare de 50 procente a prețurilor pentru toate resursele energetice majorează rata sărăciei cu 3.8 puncte procentuale, în timp ce o descreștere de 50 procente a prețurilor pentru toate resursele energetice reduce rata sărăciei cu 4.2 puncte procentuale (Tabelul III.3 & Tabelul 9 din anexa 1). Această reacție asimetrică se explică prin distribuția asimetrică a consumatorilor de energie deasupra și sub pragul sărăciei. Adică, mai multe gospodării casnice care consumă multă energie sunt concentrate sub pragul sărăciei, în comparație cu cele situate mai sus de pragul sărăciei.

Tabelul III.3 Analiza schimbărilor cumulative ale ratelor sărăciei regionale ca reacție la schimbările selectate ale prețurilor pentru resursele energetice
(Schimbările ratei sărăciei și ale prețurilor sunt în puncte procentuale)

Schimbări cumulative	Micșorarea prețurilor resur. energetice cu în total					Majorarea prețurilor resur. energetice în total				
	-10%	-20%	-30%	-40%	-50%	+10%	+20%	+30%	+40%	+50%
Național	0.8	1.7	2.3	3.6	4.2	0.8	1.4	2.4	3.1	3.8
Urban	0.7	1.4	1.9	3.3	3.7	-0.6	-1.3	-2.1	-2.8	-3.4
Rural	0.9	1.8	2.6	3.9	4.5	-0.9	-1.5	-2.6	-3.3	-4.1
Regiuni										
Nord	1.5	2.4	3.3	4.9	6.1	-1.3	-2.0	-3.5	-4.4	-5.4
Centru	0.7	1.8	2.4	3.9	4.2	-0.7	-1.1	-1.9	-2.8	-3.3
Sud	0.8	1.7	2.5	4.1	4.6	-0.8	-1.6	-2.6	-3.1	-4.3
Chișinău	0.0	0.6	0.8	1.2	1.3	-0.4	-0.7	-1.3	-1.8	-2.0

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC al BNS

Schimbarea prețurilor pentru resursele energetice are un impact mai mare în spațiul rural, unde sărăcia este concentrată, decât în localitățile urbane (Tabelul III.3). Impactul schimbării prețurilor pentru resursele energetice asupra sărăciei este mai mare în Regiunea de dezvoltare de nord. O majorare de 50 procente a prețului pentru resursele energetice duce la o mică schimbare în distribuția gospodăriilor casnice în nord.

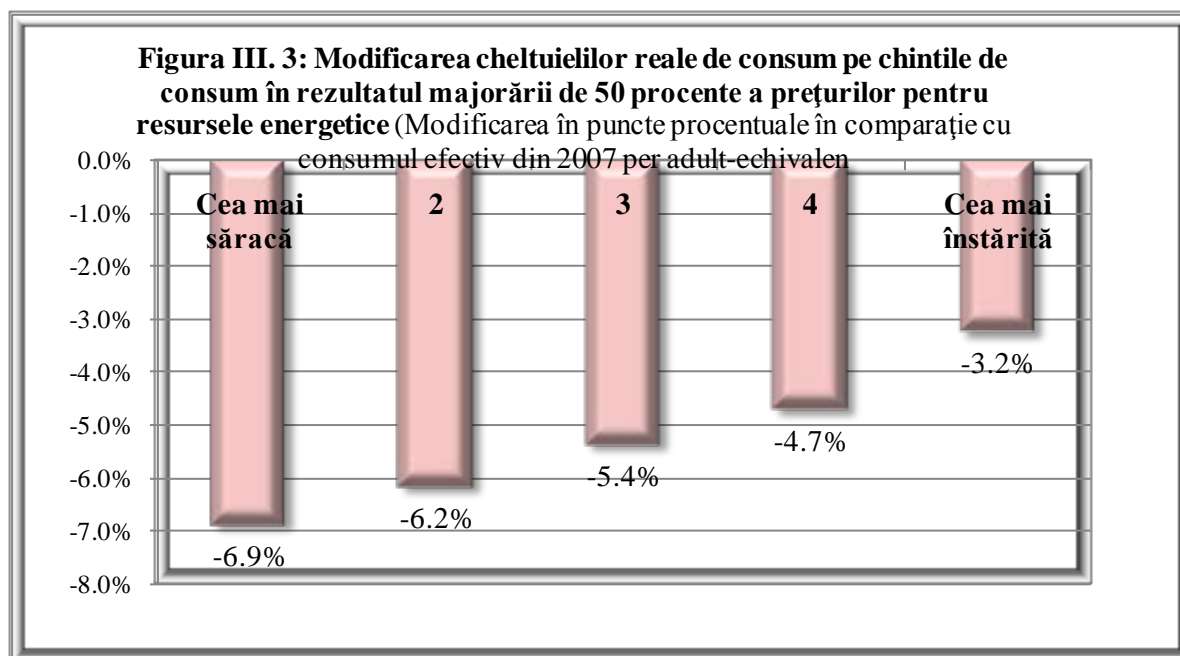
Tabelul III.4: Analiza schimbărilor cumulative ale ratelor sărăciei după gen ca reacție la schimbările selectate ale prețurilor pentru resursele energetice
(Schimbările ratei sărăciei și ale prețurilor sunt în puncte procentuale)

Schimbări cumulative	Micșorarea prețurilor la res.energ.cu în total:					Majorarea prețurilor la res.energ.cu în total:				
	-10%	-20%	-30%	-40%	-50%	+10%	+20%	+30%	+40%	+50%
Național (%)	-0.8	-1.7	-2.3	-3.6	-4.2	0.8	1.4	2.4	3.1	3.8
Bărbați (%)	-0.5	-1.2	-1.9	-3.2	-3.8	0.7	1.2	2.3	2.9	3.6
Femei (%)	-1.4	-2.5	-3.1	-4.4	-5.0	1.0	1.7	2.6	3.5	4.2

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007 al BNS

Impactul schimbării prețurilor la resursele energetice este puțin mai mare pentru gospodăriile casnice conduse de femei decât pentru cele conduse de bărbați (Tabelul III.4). De remarcat că gospodăriile casnice conduse de femei au de câștigat disproporționat de mult din reducerea de 10 procente a prețurilor pentru resursele energetice, deoarece rata sărăciei pentru ele se micșorează cu 1.4 puncte procentuale, în timp ce rata sărăciei a gospodăriilor casnice conduse de bărbați se micșorează numai cu 0.5 procente. O majorare de 50 procente a prețurilor la resursele energetice duce la o schimbare modestă a distribuției gospodăriilor casnice sărace spre gospodăriile casnice conduse de femei.

Rata sărăciei se majorează remarcabil pentru oamenii cu vârsta între 55 și mai mulți ani, când în simulare prețurile pentru resursele energetice se majorează. Și acest grup suferă o agravare și mai mare a ratelor sărăciei când prețul pentru resursele energetice descrește. A majorare de 50

procente a prețurilor la resursele energetice generează o mișcare modestă a distribuirii săracilor spre persoanele în vârstă.

Grupurile mai bogate suferă o descreștere proporțional mai mică a consumului real decât grupurile mai sărace (Figura III.4). Consumul real descrește cu aproape 7 procente pentru cea mai săracă chintilă, în comparație cu mai mult de 3 procente pentru cea mai înstărită chintilă. Deși cei săraci suferă mai mult din punct de vedere procentual, descreșterea cheltuielilor reale totale a celei mai înstărite chintile este de două ori mai mare decât a celei mai sărace chintile.

Tabelul III.5: Costurile simulate de compensare a consecințelor asupra consumului ale majorării prețurilor pentru resursele energetice pentru populația săracă					
(Schimbările în rata sărăciei și în prețurile pentru res.energ.sunt în puncte procentuale)					
	Majorarea prețurilor la res.energ.cu în total:				
	10%	20%	30%	40%	50%
1. Schimbarea ratei sărăciei (cote în puncte procentuale din populație)	0.8	1.4	2.4	3.1	3.8
2. Schimbarea nr. de săraci	28,576	50,008	85,728	110,732	135,736
3. Numărul total al celor săraci	953,724	975,156	1,010,876	1,035,880	1,060,884
4. Schimbarea cheltuielilor medii per persoană per lună (MDL)	-13.2	-26	-38.5	-50.7	-62.6
Costurile anuale de compensare a cheltuielilor majorate pentru resurse energetice ale GC săr					
5. în milioane MDL	151.1	304.2	467.0	630.2	796.9
6. în milioane USD	\$13.5	\$27.2	\$41.7	\$56.3	\$71.2
Note: În 2007, populația Moldovei a fost de 3,572,700, rata de schimb MDL/USD a fost de 11.2 și rata de referință a sărăciei este de 25.9%. Costul anual total al compensării unei majorări a prețurilor pentru resurse energetice este reducerea lunară a cheltuielilor efective per adult-echivalent (sărac) înmulțit cu 12, înmulțit cu numărul celor săraci.					
Sursele: Simulările Băncii Mondiale, Sondajul bugetelor gospodăriilor casnice al Biroului Național de Statistică					

Costul total al compensării unei creșteri de 10 procente în prețurile pentru toate resursele energetice se ridică la 151 milioane MDL sau aproape 14 milioane USD (Tabelul III.5). A doua parte a Anexei III descrie calculele din Tabelul III.5.

Noul program de transferuri sociale poate transfera eficient asistența adițională – compensatorie – către populația săracă. Noul program de asistență socială a Ministerului Protecției Sociale este cel mai eficient instrument pentru transferul resurselor către cei săraci întru compensarea poverii majorării prețurilor. Ministerul a lansat noul program de asistență socială care vizează pe cei săraci în octombrie 2008. Acest program selectează beneficiarii parțial pe baza declarațiilor lor de venit, și utilizează instrumente de filtrare a cererilor din partea persoanelor relativ înstărite. Astfel de instrumente sunt, de exemplu, deținerea în proprietate a caselor, vehiculelor și bunurilor de consum cu utilizare îndelungată.

SECȚIUNEA IV: SĂRĂCIA COPIILOR ȘI ABSENȚA PĂRINȚILOR

Multe surse raportează că absența părinților cauzată de migrația pe scară mare are consecințe negative asupra multor copii din Moldova. După vizitele în sate, primarii și lucrătorii serviciului social deseori raportează că există copii nesupravegheați, care nu frecventează întotdeauna școala sau își fac temele pe acasă. Pe lângă aceasta, studiile UNICEF (2008a, b, și c) au investigat și au documentat o parte din consecințele migrației părinților asupra sănătății, studiilor și dezvoltării psihologice ale copiilor lor. De asemenea, BBC (2007 și 2006) raportează dezavantajele cu care se înfruntă copiii lăsați de migranți.

Această secțiune încearcă să îmbunătățească înțelegerea legăturilor între prezența părinților și bunăstarea copiilor prin analiza SBGC pentru anul 2007. Datele includ informații detaliate despre 4,224 moldoveni cu vârsta cuprinsă între 0 și 17 ani. Această informație nu a fost explorată pe deplin în studiile migrației și bunăstării copiilor.

Studiile precedente se axează asupra migrației; această secțiune examinează de asemenea consecințele pentru copii a absenței părinților din alte motive. BNS (2008) și UNICEF (2008a, b, și c) analizează consecințele migrației părinților asupra copiilor. O analiză mai vastă a prezenței părinților este posibilă deoarece SBGC de asemenea înregistrează dacă părinții sunt absenți din gospodăria casnică din cauza divorțului, sau a decesului, sau din alte motive, altele decât migrația.

O altă problemă este lipsa observațiilor directe asupra consumului copiilor. SBGC nu colectează informații despre consumul copiilor din coșul de consum al gospodăriei casnice. Prin urmare, este imposibil să calculăm adevărata rată a sărăciei pentru copii pe baza datelor din SBGC. În schimb, ratele sărăciei copiilor raportate aici sunt mediile pentru copii ponderate la populație ale consumului mediu al gospodăriilor casnice din care fac parte.

Tabelul IV.1: Distribuția copiilor cu vârsta între 0 și 17 ani după prezența părinților în gospodăria casnică din care fac parte, 2007

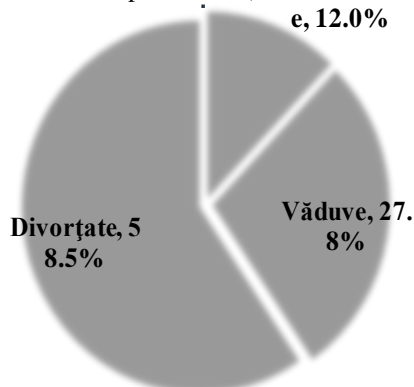
	Mărimea eșantionului (număr)	Cota în puncte procentuale
Toți copiii: total în eșantion	4224	100.0
<i>Părinți prezenți</i>		
Ambii părinți prezenți	2,612	61.6
<i>Migrarea unui părinte(ambilor părinți)</i>		
tată prezent, mama peste hotare	176	3.8
tata peste hotare, mama prezentă	536	12.1
tata peste hotare, mama peste hotare	92	2.2
<i>Absența părintelui (părinților), alte motive</i>		
tată prezent, mama absentă din GC	46	1.2
tata absent din GC, mama prezentă	456	11.6
tata absent din GC, mama absentă din GC	214	5.4
<i>Categorii mixte</i>		
tata peste hotare, mama absentă din GC	4	0.1
tata absent din GC, mama peste hotare	88	2.0

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007.

Determinarea endogenă a migrației, remitențelor și sărăciei copiilor complică interpretarea datelor. Mulți părinți decid să migreze peste hotare ca să-și poată susține familia prin remitențe; în multe cazuri, aceasta ridică consumul gospodăriei lor casnice deasupra pragului sărăciei. Aceasta tinde să excludă intervenția legăturii cauzale între migrație și sărăcia copiilor. Endogeneitatea de asemenea complică ecuațiile econometrice utilizate pentru determinarea sărăciei copiilor.

O soluție pentru problema endogeneității probabil este de a avea date mai bune și nu în metode statistice mai avansate. SBGC planifică să emită date de grup și aceasta va ajuta la soluționarea problemei endogeneității. În particular, analiza ar beneficia de date despre rezultatele pentru copii.

Figura IV.1: Starea civilă a mamei când tatăl este absent din GC și nu este migrant (în puncte procentuale)

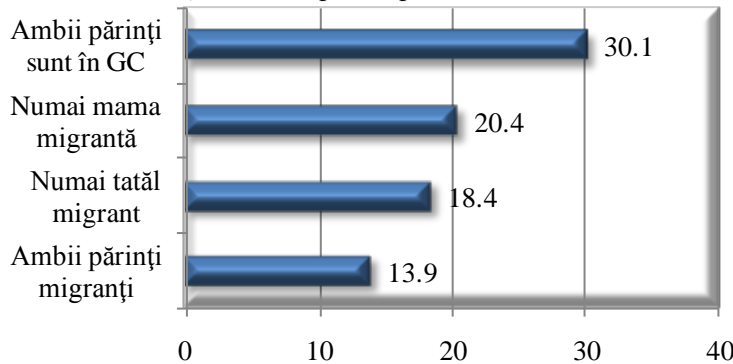
Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC2007.

Majoritatea copiilor din Moldova locuiesc cu ambii părinți. Aproape 62 procente din copii și adolescenți cu vârsta între 0 și 17 ani locuiesc cu ambii părinți (Tabelul IV.1). La rândul său, circa 38 procente din copii locuiesc fără unul sau ambii părinți. Două treimi din copiii cu vârsta între 0 și 6 ani locuiesc cu ambii părinți (Tabelul 5 din anexa 1).

Migrația este cel mai răspândit motiv din care copiii locuiesc fără unul sau ambii părinți (Tabelul IV.1). Circa 20 procente din copii locuiesc în astfel de gospodării

casnice, deoarece unul sau ambii părinți sunt peste hotare. Și în 60 procente din aceste cazuri (adică 12 procente din toți copiii), tatăl este plecat peste hotare, în timp ce mama rămâne acasă cu copilul. Pentru un grup mic de gospodării casnice cu copii, ambii părinți sunt plecați peste hotare. Același lucru se întâmplă pentru copiii cu vârsta între 0 și 6 ani (Tabelul 5 din anexa 1).

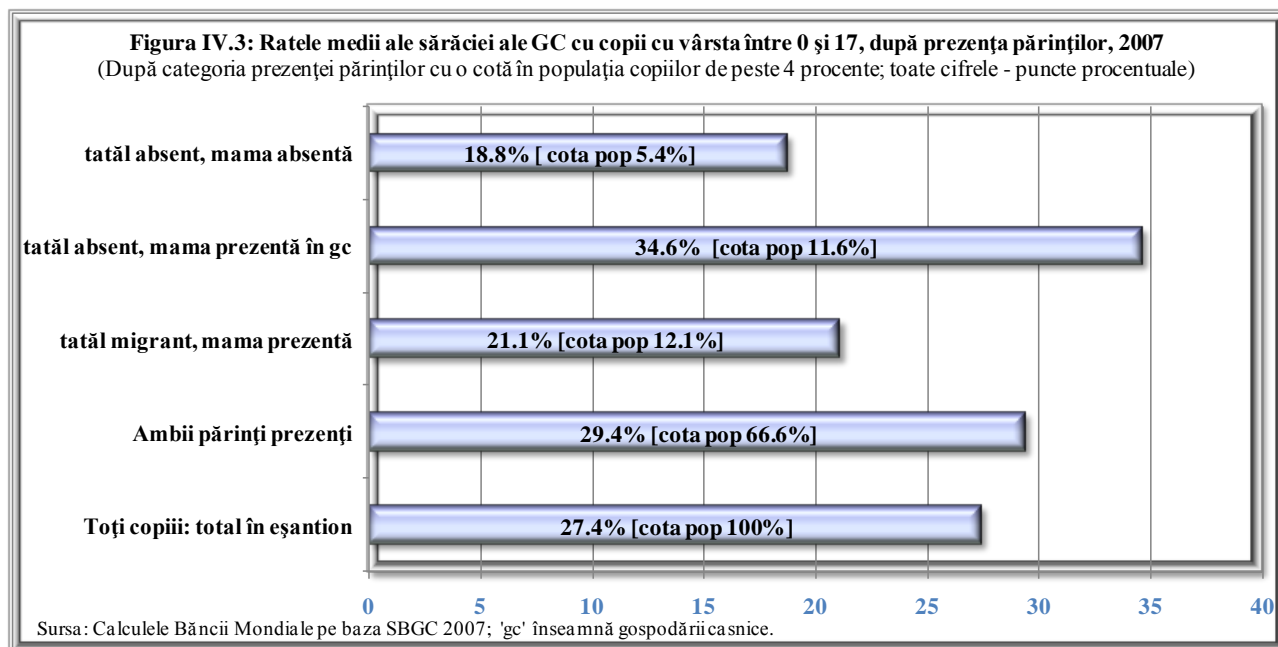
Figura IV.2: Migrarea părinților și ratele sărăciei copiilor, 2007 (în puncte procentuale)

Sursa: Biroul Național de Statistică.

Mulți copii locuiesc fără un părinte din alte motive decât migrația. Mai mult de 18 procente din toți copiii locuiesc fără unul sau ambii părinți din cauza divorțului, decesului sau pentru că părintele care are grijă de ei nu este căsătorit (Tabelul IV.1). În aproape 12 procente din gospodăriile casnice cu

copiii, tatăl nu este prezent, dar nu este migrant, în timp ce mama este prezentă în gospodăria casnică. În mai mult de 5 procente din gospodăriile casnice, nici tatăl, nici mama nu sunt prezenți în gospodăria casnică și nici nu sunt plecați peste hotare. Cel mai răspândit motiv pentru absența tatălui, altul decât migrația, este divorțul; și următorul motiv este decesul – ceea ce reflectă decesul prematur la adulți (Figura IV.1). În unele cazuri, mama spune că nu este căsătorită. Următorul pas este să calculăm ratele sărăciei după prezența părinților.

În gospodăriile casnice unde un părinte este migrant, rata sărăciei copiilor este mai mică. SBGC arată că rata sărăciei copiilor (măsurată ca rata medie a sărăciei a gospodăriei lor casnice) este de circa 30 procente, când ambii părinți sunt prezenți în gospodăria casnică, circa 18-20 procente când un părinte este plecat peste hotare, și circa 14 procente când ambii părinți sunt plecați peste hotare (Figura IV.2). Aceasta nu presupune că migrația părinților duce la rate ale sărăciei copiilor mai mici. Aceasta se întâmplă pentru că migranții provin mai des din gospodăriile casnice cu venituri și consum relativ înalt, ceea ce rămâne adevărat chiar dacă distribuția migranților pe chintile de consum este calculată pe baza consumului estimat înainte de remitențe.

Analiza datelor indică concentrații ale sărăciei copiilor. Figura IV.3 prezintă ratele sărăciei copiilor după categoria prezenței părinților. Figura IV.3 arată rata sărăciei pentru categorie, fiind urmată de cota categoriei în populația copiilor. Figura nu include categoriile care reprezintă mai puțin de 4 procente din populația copiilor pentru a atrage atenția cititorilor la categoriile care includ mulți copii. (Tabelul 6 din anexa 1 prezintă imaginea completă a ratelor sărăciei pentru copii cu vârsta cuprinsă între 0 și 17 ani, inclusiv categoriile care reprezintă mai puțin de 4 procente din populație.)

Prezentul studiu confirmă că migrația este asociată cu rate mai mici ale sărăciei copiilor. SBGC (2008) indică corect că ratele medii ale sărăciei copiilor din gospodăriile casnice unde

unul sau ambii părinți sunt peste hotare au fost mai mici decât rata sărăciei copiilor unde ambii părinți sunt prezenți (Tabelele 5 și 6 din anexa 1).

Tabelul IV.2: Contribuția estimată a remitențelor la reducerea ratelor sărăciei copiilor cu vârsta între 0 și 17 ani, 2007
(În puncte procentuale)

	Reducerea estimată
<i>Părinți prezenți</i>	
Ambii părinți prezenți	1.4
<i>Migrarea unui părinte(ambilor părinți)</i>	
tată prezent, mama peste hotare	10.8
tata peste hotare, mama prezentă	10.3
tata peste hotare, mama peste hotare	2.6
<i>Absența părintelui (părinților), alte</i>	
tată prezent, mama absentă din GC	0.0
tata absent din GC, mama prezentă	1.0
tata absent din GC, mama absentă din	4.6

Categorii mixte

Estimarea ratelor sărăciei înainte de primirea remitențelor presupune că gospodăria casnică cheltuiește circa 20 procente din remitențe pentru consum. Aceasta este presupunerea aplicată în Evaluarea Sărăciei a Băncii Mondiale: 2004 și se conformează cu studiul CBS-AXA Consultancy (2004) pentru OIM, care a descoperit că circa 27 procente din remitențe au fost utilizate pentru procurarea bunurilor (cu excepția bunurilor de consum cu perioadă îndelungată de utilizare).

Dar rata sărăciei a fost cea mai mare, de aproape 35 procente, când mama este prezentă în gospodăria casnică, dar tatăl nu este – dar nu este nici migrant. Rata sărăciei pentru această categorie a fost cu mai mult de 7 puncte procentuale mai mare decât rata sărăciei pentru toți copiii (Figura IV.3 și Tabelul 6 din anexa 1). Situația a fost similară pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 0 și 6 ani (Tabelul 5 din anexa 1).

Următorul pas este de a calcula contribuția remitențelor la reducerea ratelor sărăciei copiilor după prezența părinților în gospodăria casnică. Tiparele sărăciei copiilor după categoria prezenței părinților este similară pentru scenariul cu și înainte de remitențe.

tata peste hotare, mama absentă din GC	0.0
tata absent din GC, mama peste hotare	12.2

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007.

Plata remitențelor este asociată cu o reducere substanțială a ratei sărăciei copiilor în raport cu rata estimată a sărăciei înainte de primirea

remitențelor. Când tatăl este plecat peste hotare, dar mama este prezentă în gospodăria casnică, remitențele sunt asociate cu o descreștere de mai mult de 10 puncte procentuale a ratei sărăciei (Tabelul IV.2). Când mama este plecată peste hotare și tatăl este prezent în gospodăria casnică, reducerea ratei sărăciei este de aproape 11 puncte procentuale. Când mama este plecată peste hotare și tatăl nu este prezent în gospodăria casnică, descreșterea estimată a ratei sărăciei este de peste 12 puncte procentuale.

Econometrica oferă metode mai exacte de estimare a relației între sărăcia copiilor și prezența sau absența părinților. Ecuația pentru această estimare este:

Sărăcia copiilor = F (categoriile de gospodării casnice după prezența părinților, variabile exogene)

Variabila din partea stângă este 1, dacă copilul este sărac și 0, dacă copilul nu este sărac. Variabilele endogene din partea dreaptă sunt variabile de simulare pentru prezența copiilor într-o gospodărie casnică după categoria de prezență sau absență a părinților. Variabilele exogene din partea dreaptă sunt vârsta și vârsta la pătrat, o variabilă de simulare pentru gen, variabile de simulare pentru regiunea de reședință, mărimea gospodăriei casnice și cotele principalelor grupuri de vârstă în gospodăriile casnice.

Vă rugăm să remarcăți că aici apare problema endogeneității, deoarece părinții ar putea decide să migreze și să trimită bani în același timp, sau în același an, și aceasta influențează direct probabilitatea că copilul lor va fi sărac. Aceasta de obicei se soluționează prin utilizarea variabilelor instrumentale pentru a „curăța” variabilele endogene din partea dreaptă de erorile provenite în variabilele din partea stângă. Totuși, aceste „instrumente” trebuie să varieze odată cu variabilele de simulare pentru prezența părinților în gospodăria casnică, dar nu pentru sărăcia copiilor. Nu a fost posibil să se identifice astfel de instrumente. În plus, instrumentele inadecvate ar putea înrăutăți calitatea estimărilor. Prin urmare, nu s-a aplicat tehnica variabilelor instrumentale.

Este o ecuație Probit (deoarece sărăcia copiilor este egală fie cu 1, fie cu 0) și ea a fost estimată prin metoda probabilității maxime. Rezultatele pentru efectele marginale estimate ale unei schimbări în variabila din partea dreaptă pentru probabilitatea sărăciei copiilor (dF/dx) apar în Tabelul IV.3.

Dacă tata nu este prezent în gospodăria casnică, dar mama este, se majorează probabilitatea că copilul este sărac. Dacă copilul este în altă categorie de gospodării casnice, probabilitatea că copilul este sărac se va micșora (sau este zero). Este interesant că efectele marginale estimate pentru câteva categorii de gospodării casnice sunt -0.09 sau -0.08, adică, practic identice.

Tabelul IV.3: Efectele marginale estimate bazate pe regresia Probit a probabilității sărăciei pentru copiii cu vârsta între 0 și 17 ani

(Estimate utilizând metoda probabilității maxime)

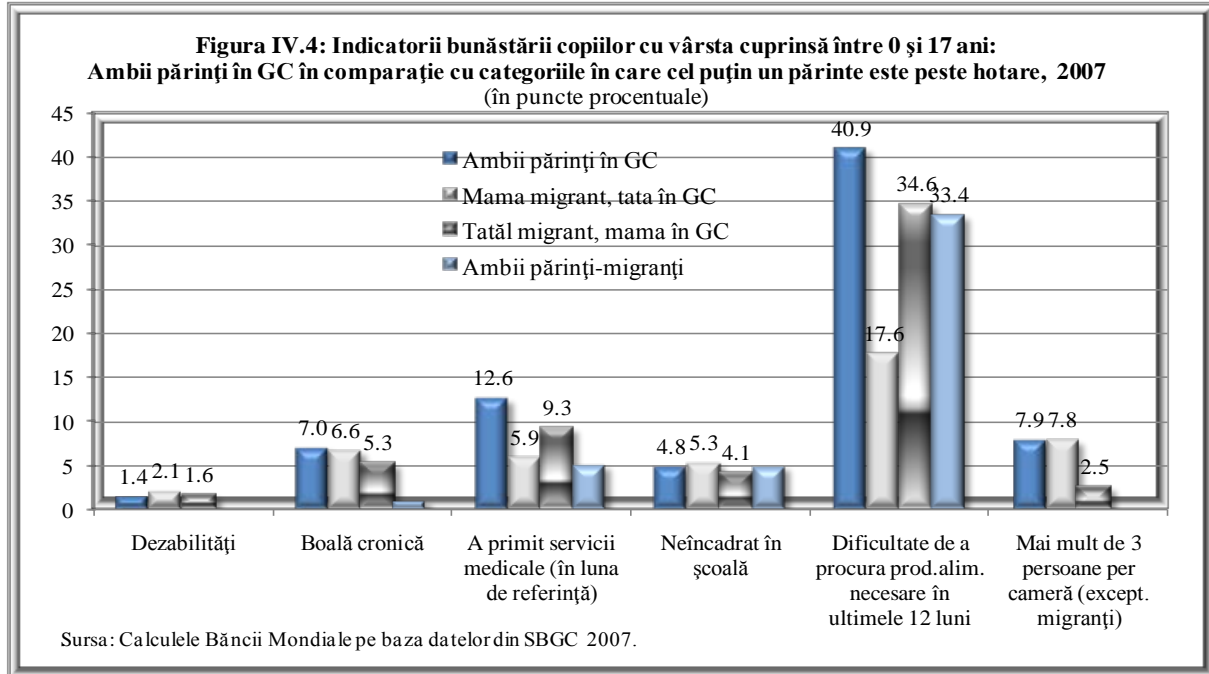
	dF/dx	Std.	z	P>z
1: Ambii părinți prezenți (gr. pt compar.)				
1: Tata prezent, mama peste hotare	-0.09	0.032	-2.58	0.01
1: Tata prezent, mama absentă din GC	0.00	0.068	-0.06	0.95
1: Tata peste hotare, mama prezentă	-0.09	0.022	-3.74	0.00
1: Tata peste hotare, mama peste hotare	-0.12	0.042	-2.39	0.02
1: Tata absent din GC, mama prezentă	0.13	0.027	5.3	0.00
1: Tata absent din GC, mama peste hotare	-0.08	0.044	-1.71	0.09
1: Tata absent din GC, mama absentă din GC	-0.08	0.031	-2.25	0.03
Vârsta	0.00	0.006	0.71	0.48
Vârsta la pătrat (/1000)	-0.23	0.311	-0.74	0.46
1: Femei	0.00	0.000	0.72	0.47
1: Orașe mari	-0.16	0.016	-8.23	0.00
2: Orașe mici	-0.08	0.017	-4.31	0.00
3: Sate (grup pentru comparație)				
Mărimea GC (registru)	0.26	0.025	10.08	0.00
Cota persoanelor de 7-17 ani	-0.04	0.059	-0.61	0.54
Cota persoanelor de 18-59 ani	-0.13	0.068	-1.96	0.05
Cota persoanelor de 60+ ani	0.06	0.084	0.68	0.50
Numărul celor observați = 4,224;		Coeficientul probabilității Chi2(16) = 342.69;		
Prob > chi2 = 0.0000		Pseudo R2 = 0.0678		

Sursa: Estimările Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007.

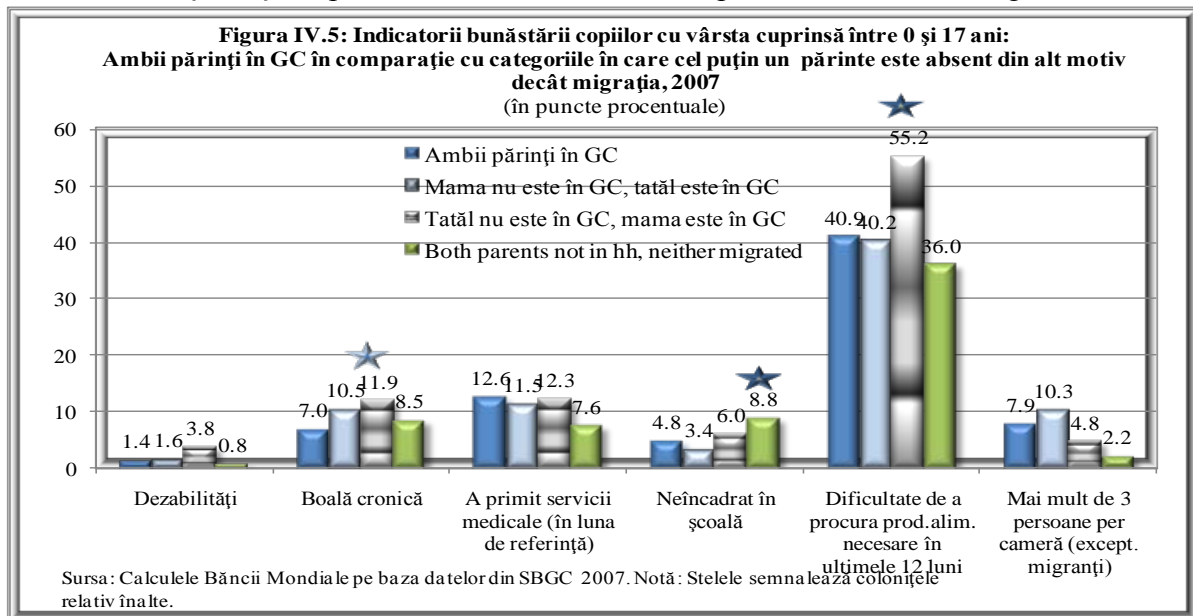
Erorile standard ale coeficienților estimați sunt relativ mici și coloana P>z arată că efectele marginale estimate ale categoriilor prezenței părinților sunt statistic semnificativ diferite de 0 la un nivel de încredere de 5 procente (cu excepția categoriei „Tatăl prezent în GC, mama absentă din GC”). Testul coeficientului probabilității (LR) Chi s-2 sugerează că există puține șanse ca acești coeficienți să fie diferiți de 0 accidental. Pseudo-R-2 este de aproape 7 procente.

Prin activitățile de mai sus s-au examinat ratele sărăciei copiilor. O metodă alternativă este de a analiza indicatorii neeconomici ai bunăstării copiilor. SBGC include unele întrebări privind indicatorii neeconomici ai bunăstării copiilor, de exemplu, dacă copilul are o boală cronică și este înrolat în școală.

Indicatorii neeconomici pentru copiii migranților sunt mai buni decât pentru copiii non-migranților. Principala excepție este rata de înrolare în școală pentru copiii ai căror mame sunt plecate peste hotare, dar tatăl este prezent în gospodăria casnică. Dar aceasta este cu doar 0.5 puncte procentuale mai mare decât pentru copii cu ambii părinți prezenți în gospodăria casnică (Figura IV.4).

Totuși, câteva categorii de gospodării casnice arată indicatori relativi mici pentru bunăstarea copiilor lor. În Figura IV.5, stelele indică indicatorii deosebit de mici pentru gospodăriile casnice unde un părinte este absent din alt motiv decât migrația. Copiii ai căror părinți sunt ambii absenți din alte motive decât migrația au o rată a sărăciei relativ mică, dar relativ mulți copii nu sunt încadrați în școală – 9 procente. Copii din gospodăriile casnice unde tatăl este absent, dar nu este peste hotare, este mai mare probabilitatea să se îmbolnăvească de o boală cronică; și acești copii au un acces foarte redus la produse alimentare (Figura IV.4).

Gospodăriile casnice în care tatăl este absent, dar nu este plecat peste hotare, dar mama este prezentă, merită mai multă analiză. Copiii ce fac parte din aceste gospodării casnice

suferă din punct de vedere al consumului măsurat de rata medie a sărăciei a gospodăriilor casnice, și din punct de vedere al indicatorilor neeconomici. În particular, trebuie să se studieze dinamică formării acestor gospodării casnice, deoarece aceasta poate dezvălui modalitățile de preîntâmpinare a sărăciei copiilor.

Concluzia este de a îndemna cercetarea dinamicii solidarității și dizolvării familiilor din Moldova, deoarece aceasta ar putea sugera intervențiile necesare pentru a reduce sărăcia copiilor. Pentru a aprofunda înțelegerea sărăciei copiilor, ar fi util să se colecteze datele necesare pentru a construi indicatori mai buni ai rezultatelor pentru copii cu părinți absenți, de exemplu, asupra frecvenței școlii, realizările școlare și nutriție.

Anexa 1 Tabelul 1: Profilul migranților după vârstă, gen, amplasare și studii, 2007
(în puncte procentuale)

	Total	Distribuirea populației		Distribuirea (vezi axa verticală)		Total
		Non-migranți	Migranți	Non-migranți	Migranți	
<u>Vârsta medie</u>	36.8	37	34.4			
<u>Genul</u>						
Bărbați	47.0	45.6	65.4	90.3	9.7	100
Femei	53.0	54.4	34.6	95.5	4.6	100
<u>Locul de reședință</u>						
Orașele mari	22.4	23.6	6.7	97.9	2.1	100
Orașele mici	18.9	18.7	21.9	91.9	8.1	100
Sate	58.7	57.8	71.4	91.5	8.5	100
<u>Studii</u>						
Gimnaziale sau mai puțin	44.2	45.9	22.5	96.4	3.6	100
Secundare generale/Liceu	17.2	16.7	24.1	90.2	9.8	100
Secundare profesionale	15.3	14.3	28.9	86.8	13.2	100
Secundare de meserii	12.0	11.7	15.7	90.8	9.2	100
Superioare	11.4	11.5	8.7	94.6	5.4	100

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007.

Anexa 1 Tabelul 2: Distribuția persoanelor care fac parte din gospodăriile casnice cu sau fără un migrant și care primesc sau nu primesc remitențe, 2007

	Mărimea eșantionului	Populația aproximativă	Cota în puncte procentuale
Gospodăria casnică are migranți, nu a primit remitențe	168	87,011	2.6
Gospodăria casnică are migranți, a primit remitențe	871	460,564	13.8
Gospodăria casnică nu are migranți, nu a primit remitențe	4423	2,421,650	72.8
Gospodăria casnică nu are migranți, a primit remitențe	590	358,648	10.8
Total populație	6052	3,327,873	100.0

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007.

Anexa 1 Tabelul 3: Primirea remitențelor după tipul de localitate, 2007

	Total	Orașe mari	Orașe mici	Sate
Total remitențe primite de gospodăriile casnice (MDL)	511,912,373	98,767,521	98,095,316	315,049,536
Cota din total remitențe primite de fiecare grup (puncte procentuale)	100.0	19.3	19.2	61.5
Remitențe medii lunare per gospodărie casnică (MDL)	1804.7	2224.3	1593.8	1772.9
<i>Calculul impactului remitențelor asupra consumului real</i>				
Consumul mediu real per adult-echivalent după primirea remitențelor (MDL per lună)	1386.2	1745.2	1405.3	1227.1
Consumul mediu real per adult-echivalent înainte de primirea remitențelor (MDL per lună)	1344.5	1707.5	1362.9	1183.9
Majorarea consumului real per adult-echivalent (puncte procentuale)	3.1	2.2	3.1	3.6

Sursa: Calculele Băncii Mondiale. Notă: Calculele bazate pe consumul imputat înainte de primirea remitențelor.

Anexa 1 Tabelul 4: Distribuirea remitențelor pe chintile de consum ale gospodăriilor casnice, 2007

	Cea mai săracă	A doua	A treia	A patra	Cea mai înstărită
Total remitențe primite de gospodăriile casnice (MDL)	105,179,88	64,100,631	99,540,951	85,457,281	157,633,625
Cota din total remitențe primite de fiecare grup (puncte procentuale)	20.5	12.5	19.4	16.7	30.8
Remitențe medii lunare per gospodărie casnică (MDL)	2485.5	1374.8	1635.0	1459.1	2094.3
Consumul mediu real per adult-echivalent după primirea remitențelor (MDL per lună)	617.3	891.8	1175.5	1514.1	2586.1
Consumul mediu real per adult-echivalent înainte de primirea remitențelor (MDL per lună)	577.9	868.3	1136.9	1477.8	2517.5
Majorarea consumului real per adult echivalent (puncte procentuale)	6.8	2.7	3.4	2.5	2.7

Sursa: Calculele Băncii Mondiale. Notă: Calculele bazate pe consumul imputat înainte de primirea remitențelor.

Anexa 1 Tabelul 5: Distribuirea copiilor cu vârsta între 0 și 6 ani, primirea remitențelor de gospodăriile casnice din care fac parte, și ratele sărăciei, după prezența părinților, 2007

	Mărimea eșantionului	Distribuirea populației	Locuiesc în GC care primesc remitențe	Rata sărăciei consumul înainte de remitențe	consumul după remitențe
Toți copiii	1279	100.0	33.2	31.5	31.5
<i>Părinți prezenți</i>					
Ambii părinți sunt prezenți în GC	856	66.6	18.0	30.5	28.9
<i>Părinte(părinți) absent(absenți)</i>					
tatăl prezent, mama migrant	21	1.4	83.6	40.1	32.3
tatăl migrant, mama prezentă	188	14.3	87.3	37.2	25.0
tatăl migrant, mama migrant	26	1.7	67.4	21.6	21.6
<i>Părinți absenți din alte motive decât migrația</i>					
tatăl prezent, mama absentă în GC	5	0.5	61.1	11.8	11.8
tatăl absent din GC, mama prezentă	114	10.2	23.0	33.4	31.9
tatăl absent din GC, mama absentă din GC	52	4.0	64.4	29.4	19.0
<i>Categorii mixte</i>					
tatăl migrant, mama absentă din GC	1	0.1	100.0	0.0	0.0
tatăl absent din GC, mama migrant	16	1.3	89.7	22.3	10.2

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007.

Anexa 1 Tabelul 6: Distribuirea copiilor cu vârsta între 0 și 17 ani, primirea remitențelor de gospodăriile casnice din care fac parte, și ratele sărăciei, după prezența părinților, 2007

	Mărimea eșantionului	Distribuirea populației (în puncte %)	GC primește remitențe (în puncte %)	Rata sărăciei (în puncte %) Consumul înainte de remitențe	Consumul după remitențe
Toți copiii: total în eșantion	4224	100.0	33.8	30.6	27.4
<i>Părinți prezenți</i>					
Ambii părinți sunt prezenți în GC	2,612	61.6	16.7	30.8	29.4
<i>Părinte(părinți) absent(absenți)</i>					
tatăl prezent, mama migrant	176	3.8	91.5	29.5	18.8
tatăl migrant, mama prezentă	536	12.1	87.1	31.4	21.1
tatăl migrant, mama migrant	92	2.2	83.3	16.5	13.9
<i>Părinți absenți din alte motive decât migrația</i>					
tatăl prezent, mama absentă în GC	46	1.2	30.4	21.6	21.6
tatăl absent din GC, mama prezentă	456	11.6	20.6	35.6	34.6
tatăl absent din GC, mama absentă din GC	214	5.4	58.9	23.3	18.8
<i>Categorii mixte</i>					
tatăl migrant, mama absentă din GC	4	0.1	100.0	30.4	30.4
tatăl absent din GC, mama migrant	88	2.0	84.5	30.9	18.7

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007.

Anexa 1 Tabelul 7: Indicatorii bunăstării copiilor cu vârsta între 0 și 17 ani după prezența părinților în gospodăria casnică din care fac parte, 2007

(în puncte procentuale)

	Mărimea eșantionului	Dezabilitați	Au o boală cronică	Au beneficiat de servicii medicale (în luna de referință)	Nu sunt încadrați în școală	Dificultate la procurarea produselor alimentare necesare în ultimele 12 luni	Mai mult de 3 persoane în cameră (excepț. migranți)
<i>Date de referință pentru comparație</i>							
Ambii părinți în GC	2,612	1.4	7.0	12.6	4.8	40.9	7.9
<i>Părinte(părinți) absent(absenți)</i>							
Tatăl prezent, mama migrant	176	2.1	6.6	5.9	5.3	17.6	7.8
Tatăl migrant, mama prezentă	536	1.6	5.3	9.3	4.1	34.6	2.5
Ambii părinți migranți	92	0.0	1.0	5.0	4.9	33.4	0.0
<i>Părinți absenți din alte motive decât migrația</i>							
Mama absentă din GC, tatăl prezent în GC	46	1.6	10.5	11.5	3.4	40.2	10.3
Tatăl absent din GC, mama prezentă în GC	456	3.8	11.9	12.3	6.0	55.2	4.8
Ambii părinți absenți din GC, dar nu sunt migranți	214	0.8	8.5	7.6	8.8	36.0	2.2
<i>Categorii mixte:</i>							
Numai tatăl e migrant, mama absentă din GC	4	0.0	0.0	0.0	0.0	30.4	0.0
Numai mama e migrant, tatăl absent din GC	88	0.0	6.6	7.3	2.4	48.4	0.0
Total	4,224	1.7	7.3	11.3	5.1	40.6	6.2

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza datelor din SBGC 2007.

Anexa 1 Tabelul 8: Date statistice despre cheltuielile gospodăriilor casnice pentru resursele energetice

	Electricitate	Gaz, centralizat	Încălzire, centralizat	Gaz lichefiat	Păcură	Cărbune	Lemne	Alt combustibil
<i>% din gospodăriile casnice care raportează că fac plăți</i>								
cea mai săracă	98.1	27.6	8.7	58.6	1.2	22.8	70.0	1.4
2	99.6	40.1	12.3	55.9	1.6	25.3	63.6	0.8
3	99.9	47.5	18.9	50.9	1.9	27.7	58.3	0.8
4	99.9	53.4	21.2	44.4	2.2	26.6	48.9	0.5
cea mai înstărită	99.5	67.2	30.4	30.0	1.2	19.3	34.1	0.3
Total	99.4	47.2	18.3	48.0	1.6	24.3	55.0	0.8
<i>Mărimile eşantioanelor</i>								
cea mai săracă	1165	272	73	721	12	288	863	28
2	1260	446	107	763	26	362	860	13
3	1212	491	131	695	25	378	795	9
4	1188	547	161	621	32	370	681	10
cea mai înstărită	1185	696	252	461	19	286	522	7
Total	6010	2452	724	3261	114	1684	3721	67
<i>Plata lunară medie a gospodăriei casnice (dacă s-a plătit luna trecută)</i>								
cea mai săracă	45.5	96.1	117.1	46.9	6.7	90.5	94.9	29.3
2	60.2	107.1	114.8	55.0	7.0	114.6	116.5	36.5
3	71.2	115.4	119.5	59.1	5.4	120.9	131.2	23.9
4	86.7	142.4	122.3	66.2	7.6	138.6	148.0	23.0
cea mai înstărită	106.1	152.6	116.5	67.7	5.7	169.4	169.8	24.9
Total	74.9	129.2	118.2	58.0	6.6	126.1	127.7	28.4
<i>Cota cheltuielilor pentru resurse energetice în total cheltuieli (pentru plătitori)</i>								
cea mai săracă	3.7	6.9	10.6	4.1	0.5	8.1	8.4	3.3
2	3.4	6.0	7.3	3.4	0.5	7.6	7.2	1.8
3	3.0	4.9	5.1	2.9	0.3	5.9	6.3	0.8
4	2.8	4.5	4.2	2.5	0.3	5.2	5.5	0.9
cea mai înstărită	2.2	3.2	2.5	1.7	0.2	3.9	4.3	0.8
Total	3.0	4.7	4.9	3.0	0.4	6.2	6.6	2.0
<i>Cota cheltuielilor pentru resurse energetice în total cheltuieli (media națională)</i>								
cea mai săracă	3.6	1.8	1.1	2.3	0.0	1.9	5.8	0.1
2	3.4	2.4	1.0	1.9	0.0	2.1	4.5	0.0
3	3.0	2.2	0.9	1.5	0.0	1.7	3.7	0.0
4	2.8	2.3	0.9	1.1	0.0	1.4	2.8	0.0
cea mai înstărită	2.2	2.1	0.8	0.5	0.0	0.8	1.5	0.0

Total	3.0	2.2	0.9	1.5	0.0	1.5	3.6	0.0
--------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza datelor din SBGC 2007.

Anexa 1 Tabelul 9: Simularea devierii ratei naționale a sărăciei la schimbarea de 10 procente a prețurilor la sursele energetice
(devierea ratei sărăciei este în puncte procentuale; devierea prețurilor pentru resursele energetice se majorează cu 10 procente)

	<u>Descrescerea prețurilor la resurse energetice de la 10% până la:</u>					<u>Majorarea prețurilor la resurse energetice de la 10% până la:</u>				
	-10%	-20%	-30%	-40%	-50%	+10%	+20%	+30%	+40%	+50%
Devierea ratei sărăciei	-0.8	-0.8	-0.7	-1.3	-0.6	0.8	0.6	1.0	0.7	0.7

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007.

Anexa 1 Tabelul 10: Simularea schimbărilor cumulative ale cheltuielilor medii reale generate de schimbările selectate ale prețurilor la resurse energetice

(schimbările cheltuielilor sunt în lei per capita; schimbările prețurilor la resursele energetice sunt în puncte procentuale)

	Referință	<u>Descrescerea prețurilor la resurse energetice cu în total:</u>					<u>Majorarea prețurilor la resurse energetice cu în total:</u>				
		-10%	-20%	-30%	-40%	-50%	+10%	+20%	+30%	+40%	+50%
Total (în Lei per capita per lună)	1,342.0	13.5	27.5	41.8	56.6	71.8	-13.2	-26.0	-38.5	-50.7	-62.6
Urban	1,545.2	13.8	28.0	42.6	57.5	72.9	-13.5	-26.6	-39.5	-52.0	-64.3
Rural	1,193.5	13.3	27.1	41.2	55.9	71.0	-13.0	-25.6	-37.8	-49.8	-61.4
Regiunea (în Lei per capita per lună)											
Nord	1,195.7	14.8	30.1	45.9	62.3	79.2	-14.3	-28.2	-41.7	-54.8	-67.5
Centru	1,277.3	13.7	27.7	42.2	57.1	72.5	-13.3	-26.2	-38.8	-51.1	-63.0
Sud	1,196.5	12.6	25.5	38.8	52.4	66.5	-12.2	-24.2	-35.8	-47.2	-58.2
Chișinău	1,736.0	12.6	25.4	38.6	52.0	65.6	-12.4	-24.5	-36.4	-48.1	-59.5
Distribuirea (în Lei per capita per lună)											
Cea mai săracă chintilă	601.0	8.9	18.0	27.5	37.1	46.8	-8.8	-17.3	-25.5	-33.6	-41.4
2	895.5	12.1	24.4	37.8	50.5	64.4	-11.8	-23.3	-34.2	-45.0	-55.3
3	1,175.5	13.9	27.9	42.9	57.3	72.8	-13.3	-26.2	-38.8	-50.9	-63.1
4	1,521.5	16.0	31.6	48.2	65.3	82.8	-15.1	-29.6	-44.3	-57.8	-71.7
Cea mai înstărită chintilă	2,517.5	18.2	35.0	53.6	72.4	92.1	-17.0	-33.0	-50.4	-65.6	-81.7

Sursa: Calculele Băncii Mondiale pe baza SBGC 2007

Anexa II: Metodologia de simulare a fluctuației remitențelor

Metodologia utilizată pentru migrații sezonieri:

Selectarea aleatorie a două treimi din migrații sezonieri:

1. Reducerea consumului gospodăriilor casnice cu migrați sezonieri selectați cu 20 procente (sau 40 sau 60 procente) din remitențele primite din Rusia, dacă migrantul selectat este din Rusia (din Ucraina, dacă este din Ucraina, sau o sumă din ambele, dacă sunt doi emigranți selectați în gospodăriile casnice, unul din Rusia și unul din Ucraina). Trebuie de remarcat că dacă din gospodăria casnică este selectat un migrant, toate remitențele din acea țară sunt reduse indiferent de numărul de migrați din acea gospodărie casnică.
2. Ajustarea mărimii gospodăriei casnice per adult-echivalent pentru a lua în cont migrații sezonieri selectați.
3. Obținerea consumului nou per adult-echivalent pentru gospodăriile casnice afectate de „întoarcerea migraților”. Atenție: punctele 2 și 3 semnifică că consumul acelor gospodării casnice se va micșora, în timp ce mărimea gospodăriei casnice se va majora, ceea ce înseamnă o reducere a consumului per adult-echivalent.
4. Calcularea ratelor sărăciei.

Simularea întoarcerii a 15 procente din migrații pe termen lung este calculată în același mod.

Metodologia aplicată simulării reducerii cu două treimi a migraților sezonieri și întoarcerea a 15 procente din migrații pe termen lung este după cum urmează:

1. Selectarea aleatorie a două treimi din migrații sezonieri.
2. Reducerea consumului gospodăriilor casnice cu migrații sezonieri selectați cu 20 procente (sau 40 sau 60 procente) din remitențele primite din Rusia, dacă migrantul selectat este din Rusia (din Ucraina, dacă este din Ucraina, sau o îmbinare a ambelor, dacă sunt doi emigranți selectați în gospodăria casnică, unul din Rusia și unul din Ucraina). Trebuie de remarcat că dacă un migrant este selectat din gospodăria casnică, toate remitențele din acea țară sunt reduse indiferent de numărul de migrați din acea gospodărie casnică.
3. Selectarea aleatorie a 15 procente din migrații pe termen lung.
4. Același lucru ca și în punctul 2, dar cu remitențele primite din țările unde locuiesc migrați pe termen lung.
5. Ajustarea mărimii gospodăriei casnice per adult-echivalent pentru a lua în cont migrații sezonieri selectați.
6. Calcularea consumului nou per adult-echivalent pentru gospodăriile casnice afectate de „întoarcerea migraților”. Atenție: dacă într-o gospodărie casnică selectată există migrați pe termen scurt și pe termen lung, se reduc toate remitențele.

7. Calcularea ratelor sărăciei.

Această metodologie are câteva puncte slabe. De exemplu, nu este posibil să se relaționeze remitențele primite de gospodăriile casnice cu un lucrător migrant concret. Prin urmare, dacă există o gospodărie casnică cu doi migranți, se poate considera că unul se va întoarce acasă, și celălalt nu se va întoarce. În acest caz, toate remitențele primite din CSI au fost excluse din consumul acelei gospodării casnice. În mod similar, dacă o gospodărie casnică are un migrant pe termen lung și unul sezonier în aceeași țară (să zicem Rusia) și migrantul sezonier este considerat că se întoarce, toate remitențele din Rusia pentru acea gospodărie casnică sunt excluse.

Luând în considerație că gospodăriile casnice cu migranți și cele ce primesc remitențe nu sunt întotdeauna aceleași, unii din migranții selectați sunt din gospodăriile casnice care nu primesc remitențe. În aceste cazuri, consumul va rămâne același ca și în scenariul de referință (datele efective pentru anul 2007).

Migranții „actuali” pot fi în aceeași țară, dar remitențele sunt primite din altă țară. În acest caz, gospodăria casnică continuă să primească acele remitențe din alte țări.

Anexa III: Metodologia de simulare a fluctuației prețurilor pentru resursele energetice

Partea 1: Calcule pentru Tabelele III.2, III.3 și III.4 – Simularea impactului fluctuației prețurilor la resurselor energetice asupra ratelor sărăciei

Cele de mai jos sunt o descriere simplificată a calculelor, pentru un caz simplu a unui singur bun ce nu face parte din resursele energetice și pentru un bun ce face parte din resursele energetice. (Aceste bunuri pot fi considerate vectori ai bunurilor și serviciilor.)

Notările utilizate în această secțiune sunt după cum urmează:

- ‘NC0’ și ‘NC1’ sunt consumul nominal al fiecărei gospodării casnice înainte și după fluctuația prețurilor la resursele energetice.
- ‘RC0’ și ‘RC1’ sunt consumul real al fiecărei gospodării casnice înainte și după fluctuația prețurilor la resursele energetice.
- ‘r’ este creșterea procentuală în indicii prețurilor de consum Laspeyres care este cauzată de majorarea exogenă a prețurilor pentru resursele energetice.
- ‘ShNE0’ și ‘ShE0’ sunt cotele de bază, sau înainte de șoc, ale bunurilor ce fac parte și ce nu fac parte din resursele energetice în coșul de consum al fiecărei gospodării casnice.
- ‘PE0’ și ‘PE1’ sunt prețurile bunului ce face parte din resursele energetice înainte și după fluctuație.
- ‘PNE0’ și ‘PNE1’ sunt prețurile bunului ce nu face parte din resursele energetice înainte și după fluctuație.

Presupunerile utilizate sunt după cum urmează:

- $NC0 = NC1$: cheltuielile nominale de consum ale fiecărei gospodării casnice nu se schimbă din cauza fluctuației.
- $0 < r < 1$
- $PNE1 = PNE0$: prețul pentru bunurile și serviciile ce nu fac parte din resursele energetice ca reacție la schimbarea prețurilor pentru resursele energetice.
- Elasticitatea proprie a cererii pentru resursele energetice este zero.
- Elasticitatea încrucișată a cererii între bunurile ce fac parte și nu fac parte din resursele energetice este zero.

Calculele sunt după cum urmează:

Calcularea majorării procentuale în indicii Laspeyres ce rezultă din majorarea prețurilor la resursele energetice.

$$(1) \quad r = [\text{ShE} * (\text{PE1} - \text{PE0}) / \text{PE0}] + [\text{ShNE0} * (\text{PNE1} - \text{PNE0}) / \text{PNE0}]$$

Apoi, calcularea cheltuielilor reale de consum ale fiecărei gospodării casnice.

$$(2) \quad \text{RC1} = \text{RC0} / (1+r)$$

Pasul final este de a:

(3) Calcula numărul de gospodării casnice care sunt sub pragul sărăciei utilizând RC1 în calitate de consum nou per adult-echivalent al gospodăriilor casnice și pragul sărăciei înainte de fluctuație.

Partea 2: Calcule pentru Tabelul III.5 – Costul compensării impactului fluctuației prețurilor la resursele energetice asupra celor săraci este estimat după cum urmează

- ⇒ Linia 1 din Tabelul III.2 este schimbarea ratei dobânzii generată de fluctuația prețurilor la resursele energetice; ea devine Linia 1 din Tabelul III.5.
- ⇒ Linia 2 este schimbarea numărului celor săraci (schimbarea ratei sărăciei înmulțit cu populația în anul 2007).
- ⇒ Linia 3 este numărul total al celor săraci, care este egal cu numărul efectiv al persoanelor sărace în anul 2007 plus sporul numărului persoanelor sărace.
- ⇒ Linia 4 este schimbarea cheltuielilor medii reale per persoană săracă generată de fiecare fluctuație a prețurilor. Aceasta se bazează pe tabelul schimbărilor simulate în cheltuielile medii reale în Tabelul 10 din anexa.
- ⇒ Linia 5 este devierea medie a cheltuielilor lunare reale per persoană săracă în MDL înmulțit cu 12 luni înmulțit cu numărul de săraci (inclusiv majorarea) și apoi împărțit la un milion.
- ⇒ Linia 6 exprimă aceste cifre în USD împărțind Linia 5 la rata de schimb de 11.2 MDL per USD.

BIBLIOGRAFIE

BBC (2007). *Helping Moldova's Deserted Children. (Ajutând copiii părăsiți din Moldova)* Scris de Julia Rooke, Seria Radio 4 Traversarea continentelor, 11 aprilie. URL este http://news.bbc.co.uk/2/hi/programmes/crossing_continents/6542385.stm

BBC (2006). *Moldova's Kids Get Old Before their Time. (Copiii din Moldova îmbătrânesc înainte de timp)* Scris de: Maia Metaxa. Servicul român al BBC, 6 decembrie. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/6211444.stm>

CBS-AXA Consultancy (2004). *Migration and Remittances in Moldova (Migrația și remitențele în Moldova)*. Raport pentru Organizația Internațională pentru Migrație, Comisia Europeană, și FMI, Chișinău, Moldova.

OIM (2009). *The Socio-Economic Impact of the Economic Crisis on Migration and Remittances in the Republic of Moldova: Early Findings – Spring 2009 (Impactul socio-economic al crizei economice și a remitențelor în Republica Moldova: Constatări preliminare – primăvara 2009)*. Xerox, Chișinău, Moldova.

Ministerul Economiei și Comerțului (2008). *Raportul privind impactul sărăciei și politicilor, 2007*, Chișinău, Moldova.

Biroul Național de Statistică (2008). *Child Poverty in the Republic of Moldova: 2007 (Sărăcia copiilor în Republica Moldova: 2007)*. Nepublicat, Xerox, Chișinău, Octombrie.

UNICEF (2008a). *The Impacts of Migration on Children in Moldova (Impactul migrației asupra copiilor din Moldova)*. Scris de Mohammed Azzedine Salah; document de lucru al Secției pentru politici și practici, New York, octombrie.

UNICEF (2008b). *The Impact of Migration and Remittances on Communities, Families and Children in Moldova (Impactul migrației și remitențelor asupra comunităților, familiilor și copiilor din Moldova)*. Scris de Natalia Vladicescu, Vasilie Cantaraji, și Ion Jigau; document de lucru al Secției pentru politici și practici, New York, octombrie.

UNICEF (2008c). *The Impact of Parental Deprivation on the Development of Children Left Behind by Moldovan Migrants (Impactul absenței părinților asupra dezvoltării copiilor lăsați în Moldova de migrații moldoveni)*. Document de lucru al Secției pentru politici și practici, New York, Octombrie.

Vladicescu, Natalia, Vasile Cantarji, & Ian Jigau (2008). *Migration and Investment of Remittances (Migrația și investirea remitențelor)*. Studiu susținut de Organizația Internațională a Migrației - Moldova, Xerox, Chișinău, Moldova.